

NOVEMBER 2017
NUMMER 4

SIGNATUR

INSPI

s. 27–42 /

s. 12 /

TEMA: FREMTIDENS
REVISORYDELSER

Formand Peter Gath fortæller om
fremtidens forretningsmuligheder.

s. 16 /

TEMA: GRATIS TAG-SELV-BORD
FRA DANSKE BANK

Ny matchmaking-service skal hjælpe
tech-segmentet med at vækste.

s. 22 /

TEMA: KVALITATIVE DATA
I KREDITRATING

Business Trust lancerer ny måde
at kreditrate på.

DANSKE
REVISORER

FSR*

A portrait of Gitte Lei, a middle-aged woman with short, light-colored hair and blue eyes, smiling. She is wearing a dark blue top and small blue earrings. The background is slightly blurred, showing two framed abstract paintings with orange and blue tones.

► **“Det er nemt, det er sikkert
og det minimerer fejl”**

Gitte Lei, revisor og ejer af Kontor Fyn

Læs mere på
dataløn.dk/revisor
eller ring på
72 27 91 11

INDHOLD

TEMA: FORRETNINGSMULIGHEDER

s. 12 /

DE FREMTIDIGE REVISORYDELSE

Med afsæt i en ny rapport fortæller formand Peter Gath om fremtidens forretningsmuligheder i branchen.

TEMA: FORRETNINGSMULIGHEDER

s. 22 /

KVALITATIVE DATA GIVER KOMPLET INDBLIK I VIRKSOMHEDER

Business Trust lancerer ny måde at kreditrate virksomheder på.

TEMA: FORRETNINGSMULIGHEDER

s. 46 /

MILLIARDER PÅ SPIL PÅ CHRISTIANSBORG

FSR – danske revisorer, HK Stat og LO inviterede i oktober til høring på Christiansborg om SKATs aktuelle krise.

s. 04 / **Leder**
Grib mulighederne med ny teknologi.

s. 06 / **Faglig hotline**
Læs om aktuelle spørgsmål og svar fra FSR – danske revisorer faglige hotline.

s. 08 / **Barometer**
Fortsat færre selskaber får revideret årsregnskabet.

s. 12 / **De fremtidige revisorydelser**
Formand Peter Gath fortæller om fremtidens forretningsmuligheder i branchen.

s. 16 / **Gratis tag-selv-bord fra Danske Bank**
Ny matchmaking-service skal hjælpe tech-segmentet med at vækste.

s. 22 / **Kvalitative data giver komplet indblik i virksomheder**
Business Trust lancerer ny måde at kreditrate på.

s. 26 / **Medlemsnyt**
Ny forsikring mod cybersikkerheds-trusler.

s. 27 / **INSPI**
Nu kan revisorer hjælpe i gang med at patentere.

s. 28 / **INSPI**
Næste skridt i udviklingen af revisionspåtegninger herunder Key Audit Matters i Danmark.

s. 32 / **INSPI**
Integreret rapportering vinder frem i flere lande.

s. 38 / **INSPI**
Ny hvidvasklov.

s. 44 / **VOXPOP om efteruddannelse**
Der er mange muligheder for ekstra efteruddannelse. Læs om nogle af dem her.

s. 46 / **Milliarder på spil på Christiansborg**
Kom med til høring på Christiansborg om SKATs aktuelle krise.

s. 49 / **Erhvervsstyrelsen reducerer fejl i virksomhedernes årsrapporter**
Styrelsens indsats for at sikre kvaliteten i årsrapporterne.

s. 52 / **Risikoens tvægede sværd**
Nyt projekt skal hjælpe virksomheder med at vækste.

s. 54 / **Mærkedage**
Fødselsdage, jubilæer og nyheder.

s. 56 / **Det runde portræt**
Lars Kronow fylder 50 år den 16. februar 2018.

s. 58 / **Boganmeldelse**
Fagkonsulent i FSR – danske revisorer, Henrik Carmel anmelder bogen *Ny revisorlovgivning 2016/2017*.

VED CHARLOTTE JEPSEN, ADM. DIREKTØR, FSR – danske revisorer

Grib mulighederne med ny teknologi

Hver dag ser vi nye digitale og teknologiske løsninger, der åbner for nye forretningsmodeller og ydelser eller automatiserer og effektiviserer processer inden for eksisterende modeller. Det ændrer vilkårene for at drive forretning inden for stort set alle sektorer og brancher. Det gælder også revisorbranchen, som ikke alene skal forholde sig til den udvikling, der sker internt i branchen, men også til udviklingen hos kunderne, hvor digitaliseringen er i fuld gang om end i varieret og branchemæssig differentieret skala.

De store virksomheder har i vid udtrækning taget den nye teknologi til sig og har kompetencer in house til at håndtere den stigende kompleksitet med transnationale transaktioner og datastrømme. Anderledes er det med de små og mellemstore virksomheder, som er mindre digitaliseringsparate og derfor har større behov for rådgivning.

En tredjedel af medlemmerne i Dansk Erhverv oplever, at deres forretning bliver "disrupted" af nye forretningsmodeller og -koncepter. Samtidig forventer knap halvdelen, at de selv vil foretage grundlæggende ændringer af deres egen forretning. Det vil have stor betydning for behovet for rådgivning fremover. Næsten tre fjerdedele af virksomhederne forventer, at ny teknologi vil øge deres behov for rådgivning, men også ændre ved den type rådgivning, der efterspørges.

Revisorbranchen er kendetegnet ved at skabe værdi for kunderne med specialiseret viden og ekspertise. Efterhånden som en større og større del af den viden og ekspertise digitaliseres, ændres behovet for rådgivning. Fremover vil det i højere grad være adgangen til data og transaktioner, der giver adgang til forretning. Hidtil har revisorerne siddet på de økonomisk kontrollerede data. I takt med at flere og flere fravælger revision, vil aktører uden for revisorbranchen sidde på disse data. Flere kunder vil derfor fremover efterspørge avanceret rådgivning om strategi, forretningsprocesser, risici samt data- og it-sikkerhed – rådgivning, der ligger i kanten eller uden for de klassiske kerneydelser revision og regnskab. Det er store dele af branchen allerede klædt på til at håndtere, og til dem, der endnu ikke er det, vil vi i foreningen tilbyde relevant efteruddannelse og opkvalificering allerede fra nytår, hvor SMV-forum står i digitaliseringens tegn.

Selvom den teknologiske udvikling accelererer og ændrer grundvilkårene for at drive revisions- og rådgivningsvirksomhed, så er det ikke en udvikling, der indtræffer fra den ene dag til den anden. Ændringerne vil ske gradvist, og vi er som branche og profession grundlæggende godt rustet til at håndtere den nye digitale virkelighed. Den danske revisorbranche er den mest digitaliserede i Norden og har gennem årene demonstreret, at den er omstillingsparat, når ny teknologi har udkonkurreret eksisterende forretningsområder.

Det er i den forbindelse en styrke, at branchen har været dygtig til at konceptualisere og sætte nye forretningsområder på formel. Revisorbranchen har historisk set været god til at gribe de muligheder, som teknologien bringer – og sikre sig de rette kompetencer. Det handler basalt set om at have det rigtige mindset og gribe mulighederne, når de opstår. •

God læselyst

Charlotte Jepsen
Adm. direktør

Hjælp dine klienter til at gro

Factoring optimerer likviditeten og frigiver ressourcer hos dine klienter, så de kan fokusere på vækst og udvikling. På alfinans.dk kan du se mere om, hvordan dine klienter kan få gavn af factoring. Du er også velkommen til at kontakte os på 43 24 49 90, hvis du har spørgsmål.

 / FAGLIG HOTLINE

VED JAN BRØDSGAARD & LOUISE NELLEMANN FSR – danske revisorer

Revisors MNE-nummer skal fremgå af revisors erklæringer

Vi er ved at ajourføre vores erklæringsparadigmer og er i tvivl om, hvorvidt revisors MNE-nummer altid skal fremgå af de erklæringer, som revisor afgiver?

Den underskrivende revisors MNE-nummer skal fremgå af revisors erklæring på årsregnskaber, der indberettes til Erhvervsstyrelsen. Det fremgår af den ændrede indsendelsesbekendtgørelses § 28, stk. 4. Kravet har virkning for regnskabsår, der slutter den 31. december 2017 eller senere og gælder ikke blot revisionspåtegninger, men også erklæringer om udvidet gennemgang, review og assistance med opstilling af årsregnskaber. Kravet gælder dog kun for erklæringer på årsregnskaber, der indberettes til Erhvervsstyrelsen. I andre tilfælde kan den underskrivende revisor selv vælge, om han eller hun ønsker at oplyse sit MNE-nummer. Alle godkendte revisorer har fået tildelt et MNE-nummer, som er et unikt identifikationsnummer, der følger den enkelte revisor gennem tiden. MNE-nummeret er offentligt tilgængeligt og kan således ses af alle interesserede på CVR.dk. Fra den 1. januar 2018 skal revisors erklæringer på årsregnskaber, der indberettes til Erhvervsstyrelsen, således indeholde både revisionsvirksomhedens CVR-nummer og den underskrivende revisors MNE-nummer. •

Er der problemer med uafhængigheden?

Vi er en revisionsvirksomhed med 15 ansatte, herunder fem ligestillede partnere, der er godkendte revisorer. En ægtefælle til en partner har søgt arbejde som bogholder hos en revisionskunde. Den pågældende revisor har intet med revisionskunden at gøre. Jeg er selv ansvarlig og underskrivende revisor på sagen. Er der et problem i forhold til uafhængighedsreglerne, hvis ægtefællen ansættes hos revisionskunden?

Der er muligvis et problem. Situationen er ikke omfattet af forbuddet i uafhængighedsbekendtgørelsens § 2, da partneren hverken er knyttet til revisionsopgaven eller kontrollerer opgavens udførelse. Situationen er derimod omfattet af uafhængighedsbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 4, der omhandler situationer, hvor der kan foreligge en trussel mod uafhængigheden. Det, der særligt skal overvejes her, er, at der er tale om en mindre revisionsvirksomhed med få revisorer på samme lokalitet. Derfor skal I overveje sikkerhedsforanstaltninger for at mindske truslen eller måske afstå fra at udføre revisionen. Eksempler på sikkerhedsforanstaltninger kan være, at det alene er opgaveteamet, der har adgang til arbejdspapirerne på sagen, og at teamet har tavshedspligt over for de øvrige ansatte. •

Registrering af revisor i virk.dk

Skal revisor registreres i virk.dk ved udvidet gennemgang?

Reglerne om anmeldelse af revisor fremgår af anmeldelsesbekendtgørelsens § 15, men Erhvervsstyrelsen har i en række spørgsmål/svar præciseret det således:

Hvis selskabet er underlagt revisionspligt, men har valgt, at revisionen skal udføres som en udvidet gennemgang i medfør af årsregnskabslovens § 135a, skal revisor registreres som revisor i Erhvervsstyrelsens systemer på virk.dk og vil dermed fremgå af registerudskriften.

Hvis selskabet er under grænserne for revisionspligt, og revision er fravalgt behørigt, men selskabet alligevel vælger at få udført udvidet gennemgang af årsregnskabet, skal revisor derimod ikke registreres i virk.dk. •

Mikroregnskaber

Giver et mikroregnskab et retvisende billede, når der eksempelvis ikke er oplyst om anvendt regnskabspraksis?

Det korte svar er, at et årsregnskab, der er aflagt i overensstemmelse med mikrereglerne giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat. Det skyldes, at årsregnskabsloven indeholder særlige lempelige regler for mikrovirksomheder og samtidig fritager en mikrovirksomhed fra supplerings- og fravigelseskraevne i årsregnskabslovens § 11, stk. 2 og 3. En mikrovirksomhed har således ikke pligt til at give yderligere oplysninger i årsregnskabet for at opnå et retvisende billede. Tilsvarende er en mikrovirksomhed ikke omfattet af pligten til at fravige lovens detaljbestemmelser, hvis det i særlige tilfælde er nødvendigt for at opnå et retvisende billede.

Da det skal fremgå af noterne, hvilke undtagelsesbestemmelser en mikrovirksomhed har anvendt, bliver regnskabsbrugeren gjort opmærksom på, hvilke regler der anvendes, og må dermed tage nødvendige forholdsregler. I de tilfælde, hvor revisor afgiver en erklæring med sikkerhed, vil det også fremgå af erklæringen, at der er tale om de særlige regler for mikrovirksomheder. •

Spar 60% af arbejdet med bogføring

**AutoBank
for kun
79 kr./md.**

Bliv mere effektiv – og begræns risikoen for fejl

Med AutoBank kan du importere bankposter direkte til e-conomic. Samtidig får du hjælp til korrekt kontering med Autoforslag, som lærer af dig undervejs.

AutoBank er en udvidelse til e-conomic

Har du et e-conomic Professional abonnement? Så er AutoBank allerede inkluderet og klar til brug.

For Internal og Small Business-abonnementer er prisen 79 kr. pr. måned.

Integration mellem bank og e-conomic

Dagligt opdaterede bankkontoudtog

Hurtigere kontering med Autoforslag

Spar 60% af bogføringsarbejdet

Fri support alle hverdage

Læs mere på:

www.e-conomic.dk/autobank

Her kan du også prøve vores AutoBank-beregner

FORTSAT FÆRRE SELSKABER FÅR REVIDERET ÅRSREGNSKABET

Stadig flere danske selskaber fravælger at få revideret deres årsregnskab. Til trods for det har langt de fleste selskaber fået en erklæring fra revisor. Dermed har flere selskaber taget revisors øvrige erklæringer om årsregnskabet til sig.

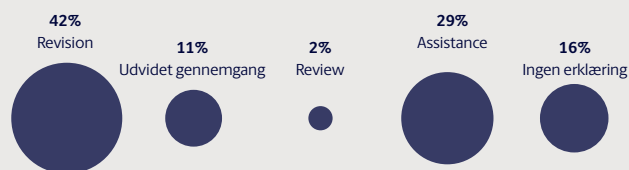
Tekst/ **Thomas Baadsgaard**, analytiker, FSR – danske revisorer

Revision, udvidet gennemgang, review eller assistance. Det er de fire muligheder, virksomhederne har, hvis de vil have en erklæring fra revisor om regnskabet. Revisors kernekompetencer og forretning har generelt været kædet sammen med regnskabet og især revisionen af det. Men de seneste års udvikling i omfanget af de forskellige erklæringer kan betyde, at revisor må gøre sig gældende på nye forretningsområder og måder at hjælpe kunderne.

Mere end 252.000 selskaber har indleveret et regnskab fra 2016 til Erhvervsstyrelsen. FSR – danske revisorer har på baggrund af data for regnskaberne leveret af Experian undersøgt omfanget af erklæringer om regnskaberne for 2016.

42 procent af de offentliggjorte regnskaber var blevet revideret, svarende til 105.734 regnskaber. Selskaberne i regnskabsklasse B kan vælge at få en udvidet gennemgang af regnskabet i stedet for den mere omfattende revision. Det valgte 11 procent af selskaberne at få, svarende til 29.263 selskaber. Selskaberne, der ikke er underlagt revisionspligten, kan alternativt vælge at få et review af regnskabet, assistance med at opstille regnskabet eller helt at fravælge en erklæring fra revisor. To procent af selskaberne, svarende til 5.144 selskaber, fik foretaget et review af regnskabet, mens 29 procent fik assistance med opstillingen af regnskabet, svarende til 72.572 selskaber. Endelig havde 16 procent af selskaberne, svarende til 39.950 selskaber, helt fravalgt en erklæring fra revisor.

Fordelingen af erklæringer i 2016-regnskaberne

Kilde: Experian og FSR – danske revisorer

I 2006 blev det for første gang muligt at fravælge revisionen for en lang række selskaber. Men fravalget af revision har først for alvor taget fart de seneste år.

Siden 2013-regnskaberne har der været et stort fald i antallet af selskaber, som har fået revision af regnskabet. Blandt 2016-regnskaberne havde cirka 50.000 færre fået revision af regnskabet end blandt 2013-regnskaberne, hvilket er et fald på 32 procent. Og det er på trods af, at der var omkring 37.000 flere selskaber, der afleverede et regnskab for 2016. Omvendt har flere selskaber valgt at få enten assistance, review eller udvidet gennemgang. Især assistancer med opstillingen af regnskabet har oplevet en stor fremgang. Blandt 2013-regnskaberne indeholdt 24.088 regnskaber en assistance-erklæring, mens det var 72.572 regnskaber blandt 2016-regnskaberne, altså en stigning på mere end 200 procent.

Fordelingen af erklæringer i 2013-, 2014-, 2015- og 2016-regnskaberne

	2013	2014	2015	2016
Revision	156.399	128.201	113.377	105.734
Udvidet gennemgang	13.039	23.165	25.986	29.263
Review	4.172	6.052	5.765	5.144
Assistance	24.088	42.695	57.446	72.572
Ingen erklæring	17.766	24.038	30.245	39.950
I alt	215.464	224.151	232.819	252.663

Kilde: Experian og FSR – danske revisorer

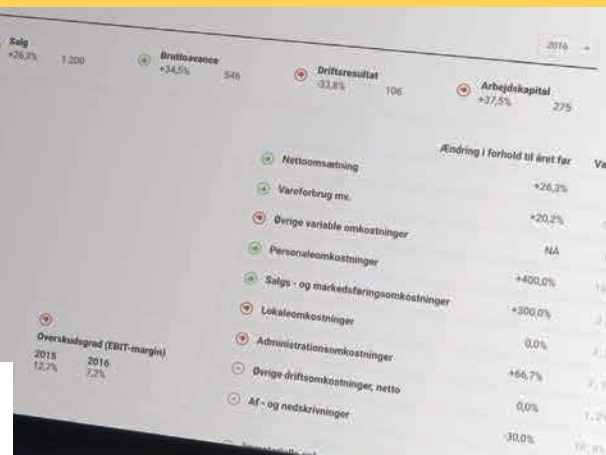
Samlet set giver udviklingen en indikation af, at der er pres på revisorbranchens kerneydelse. Derfor kan det være nødvendigt at finde nye forretningsområder og nye måder at hjælpe kunderne på, hvis revisor fortsat vil fastholde forretningen og være virksomhedernes foretrukne rådgiver. •

Karnov Business Optimiser – Et nyt revisorværktøj

Karnov Business Optimiser hjælper dig til at skabe øget værdi for dine kunder og understøtter dit arbejde med at udvide virksomheden fra de klassiske revisoropgaver til den komplette forretningsrådgivning.

Med Karnov Business Optimiser bliver det nemmere at:

- › Starte en værdifuld dialog om dine kundes forretningsstal
- › Give kundeindsigter med professionelle visuelle præsentationer
- › Give veldokumenteret forudsigelser, der kan bruges til at tage de rigtige beslutninger
- › Gøre brug af databaseret forudsigelser og simuleringer
- › Udvide og fremtidssikre din revisionsvirksomhed

Få en gratis prøve og læs mere på www.karnovgroup.dk/kbo

Karnov Group Denmark A/S

Skt. Petri Passage 5, stuen, 1165 København K
Tlf. +45 3374 0700, www.Karnovgroup.dk

KARNOV
GROUP

Branchens nye forretningsmuligheder

En helt ny undersøgelse viser, at 106.000 regnskaber blev revideret i 2016, hvilket er et fald på 32 procent i forhold til 2013. I samme periode steg antallet af assistance-erklæringer fra 24.000 til 73.000. Disse tal fortæller, at lempelsen af revisionspligten efterhånden er slået igennem, og at virksomhederne stadig har brug for en revisor, men blot ikke til at revidere regnskaber i samme omfang som tidligere. Hermed er bolden givet op til spørgsmålet om, hvordan revisorerne kan tilføre yderligere værdi til klienterne, og i dette nummer af SIGNATUR bringer vi en række artikler, som handler om at se nye forretningsmuligheder.

Tillid og troværdighed står som revisorens adelmærker, og netop disse unikke egenskaber kan være afsættet til nogle af de nye forretningsområder. FSR – danske revisorer har fået udarbejdet en rapport, som fremkommer med 17 forslag til tillidsydelser. Her i magasinet kan du læse om rapporten og høre foreningens formand kommentere den.

Head of Business Innovation i Danske Bank, Klavs Hjort, fortæller om en succes-

fuld nyskabelse i banken. The Hub fungerer som teknologi-plattform, hvor virksomheder kan møde investorer og potentielle nye medarbejdere. Det kunne i princippet lige så godt have været et af de fire store revisionshuse, som havde fået og eksekveret ideen, påpeger Klavs Hjort.

Desuden forklarer Veronica Nielsen, partner for Business Trust, om et helt nyt kreditvurderingskoncept, hvor både regnskabsmæssige og kvalitative data går hånd i hånd i kortlægningen af en virksomheds kreditværdighed.

En række udøvende revisorer fortæller, hvordan de forbereder sig på de nye tider ved at videreuddanne sig inden for specifikke felter, og endelig rundes temaet af med en reportage fra en høring, hvor skatteministeren fortalte om regeringens initiativer for at minimere skattegabet. Vigtigt i den sammenhæng er det nye moms- og skattetjek, som vil kunne vise sig at være en rigtig god fremtidig forretningsmulighed for revisorerne.

God læsning.

SIDE 12–24 OG 44–47

KLIENTBOGFØRING

kr. 10,- per måned per regnskab

Uniconta – understøtter både individuelle og standardiserede økonomiprocesser lynhurtigt og effektivt.

Så uanset om du er revisor eller bogholder, giver Uniconta dig mulighed for at levere en helstøbt service over for dine kunder.

Læs mere
www.uniconta.dk/10er

Digitalisering af bilagsflow

"Vi anbefaler ikke kun Uniconta til vores kunder, når de skal have styr på økonomien, vi anbefaler dem også at bruge Uniconta til at digitalisere deres bilagsflow"

Solveig Boe

T / TEMA

De fremtidige revisorydelser

I et interview fortæller formand for FSR – danske revisorer, Peter Gath, at tillid er revisorbranchens vigtigste kapital, og at det fremtidige kundeforhold fortsat skal hvile på tillidsydelser, som opfylder markedets eksisterende og kommende behov. En ny rapport viser, at datasikkerhed, CSR, digitalisering og globalisering vil være megatrends, som disse nye ydelser skal adressere.

Cybersikkerhed er i realiteten allerede i dag et ikke uvæsentligt forretningsområde, og jeg ser det klart som et forretningsområde, der har et betydeligt fremtidigt potentiale, og som vi kan og skal udvikle yderligere. Det kræver naturligvis, at branchen uddanner og rekrutterer eksperter, som kan udvikle og tilbyde tillidsydelser, som underbygger dette.”

Peter Gath,
Formand for FSR – danske revisorer & partner i EY

Tekst/ Jan Wie,

kommunikationschef for interne medier og medlemmer, FSR – danske revisorer

“Når verden forandrer sig, er der behov for at skabe tillid og sikkerhed, så den generelle utryghed, som forandringer naturligt medfører, afhjælpes. Som offentlighedens tillidsrepræsentant spiller revisorbranchen en betydelig rolle i forhold til at skabe tryk, og forandringerne åbner en række nye muligheder for revisionsbranchen i forhold til at skabe merværdi i samfundet”. Sådan lyder indledningen på den rapport, som Wilke Markedsanalyse har skrevet på baggrund af en kortlægning af fremtidige forretningsmuligheder for revisionsbranchen.”

SIGNATUR har talt med formanden for FSR – danske revisorer Peter Gath, partner i EY, om fremtidens forretningsmuligheder for revisorbranchen og rapportens konklusioner.

Hvilke byggesten skal revisorbranchens fremtid hvile på?

Vi skal gøre os klart, at kvalitet og tillid er vores fundament. Vores gode omdømme er vores license to operate. Derfor glæder det mig, at de seneste resultater fra kvalitetskontrollen viser, at vi er på rette vej. Når kvalitetskontrollen rykker ud, slipper de fleste revisionsvirksomheder for kritik. Det kan vi være tilfredse med. Vi er ikke i mål endnu, men vi er godt på vej.

Derudover skal vi være opmærksomme på, at branchens adelsmærke og kapital er til-

MARKEDSANALYSENS ANBEFALINGER:

1. Tag udgangspunkt i de fem tillidsydelser, som klarer sig bedst. Det er primært ydelser, som handler om tal og strategi
2. Fremtiden kommer til at handle mere om CSR og datasikkerhed. Der bør derfor udvikles på minimum en tillidsydelse, der knytter sig til hver af disse.
3. Angrib markedet gennem de private investorer og kreditgivere. De har umiddelbart det største udækkede behov.

lid. Den skal vi værne om. Når vi forretningsudvikler, skal vi have for øje, at netop tillid og troværdighed kendetegner vores kundeforhold og de leverancer, som kunderne efterspørger. Dette gælder både i forhold til udvikling af helt nye tillidsydelser og i forædlingen af eksisterende ydelser. Rapporten fra Wilke Markedsanalyse peger på 17 nye ideer til tillidsydelser, og vi er allerede i gang med at granske en del af ideerne. Undersøgelsen viser eksempelvis, at investorer og kreditgivere har et stort behov for at modtage informationer om 'virksomheders finansielle og ikke-finansielle fremtidsudsigter' og 'beskrivelse af væsentlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici'.

To af rapportens anbefalinger lyder på, at det vil være en god idé at udvikle tillidsydelser inden for cybersikkerhed og CSR. Hvad siger du til dette?

Cybersikkerhed er i realiteten allerede i dag et ikke uvæsentligt forretningsområde, og jeg ser det klart som et forretningsområde, der har et betydeligt fremtidigt potentiale, og som vi kan og skal udvikle yderligere. Det kræver naturligvis, at branchen uddanner og rekrutterer eksperter, som kan udvikle og tilbyde tillidsydelser, som underbygger dette.

Cybersikkerhedsudvalget under FSR – danske revisorer har eksempelvis udarbejdet en skabelon til en erklæring om databehandlere. Erklæringen har fået titlen “Uafhængig revisors ISAE 3000-erklæring med sikkerhed om beskrivelsen af kontroller rettet mod databeskyttelse og behandling af personoplysninger”. Udvalget har endvidere udarbejdet en tilhørende vejledning samt et inspirationskatalog til databeskyttelsesforordningen vedrørende kontrolmål og scoping i forhold til opgavens omstændigheder, herunder kompleksitet. Blot som eksempler på den udvikling, som foregår lige her og nu.

Hvad angår CSR ser jeg en udvikling, hvor CSR er langt mere integreret i virksomhedernes strategi og forretningsgrundlag, og hvor ansvarlighed i bred forstand bliver afgørende. Dette bør medvirke til at udvide revisorernes potentiale for at levere tillidsydelser, og at rapporteringen vil blive stadigt mere integreret med den finansielle rapportering. →

“Jeg vil gerne understrege, at vi først og fremmest skal fokusere på alle de muligheder, som digitaliseringen og den nye teknologi tilbyder branchen, i stedet for at betragte teknologien som en trussel.”

Peter Gath,
Formand for FSR – danske revisorer & partner i EY

Foreningens CSR-udvalg er meget optaget af fremtidens rapportering og gennemfører løbende dialogmøder med CSR-eksperter og kunderne. CSR-udvalget har udgivet magasinet 'Fremtidens rapportering', som tillige afstikker nye retningslinjer og forretningsmuligheder for branchen, ligesom udvalget har spillet en vigtig rolle i udarbejdelsen af anbefalinger til rapportering om nøgletal i årsrapporten inden for området.

Hvordan ser du på teknologi og disruption i forhold til revisorbranchen?

Jeg vil gerne understrege, at vi først og fremmest skal fokusere på alle de muligheder, som digitaliseringen og den nye teknologi tilbyder branchen, i stedet for at betragte teknologien som en trussel. Eksempelvis vil vi i nær fremtid kunne benytte droner til at gennemføre en langt mere effektiv og grundig lageroptælling.

Mulighederne for at anvende kunstig intelligens vil også præge vores fremtidige arbejdshandlinger. Kunstig intelligens vil kunne erstatte en del af revisorerne's arbejdshandlinger, og endda mere sikkert, da menneskelige fejl undgås. Men vi bliver aldrig uundværlige, da eksempelvis subjektive vurderinger og etiske overvejelser stadig kun kan gennemføres af professionelle.

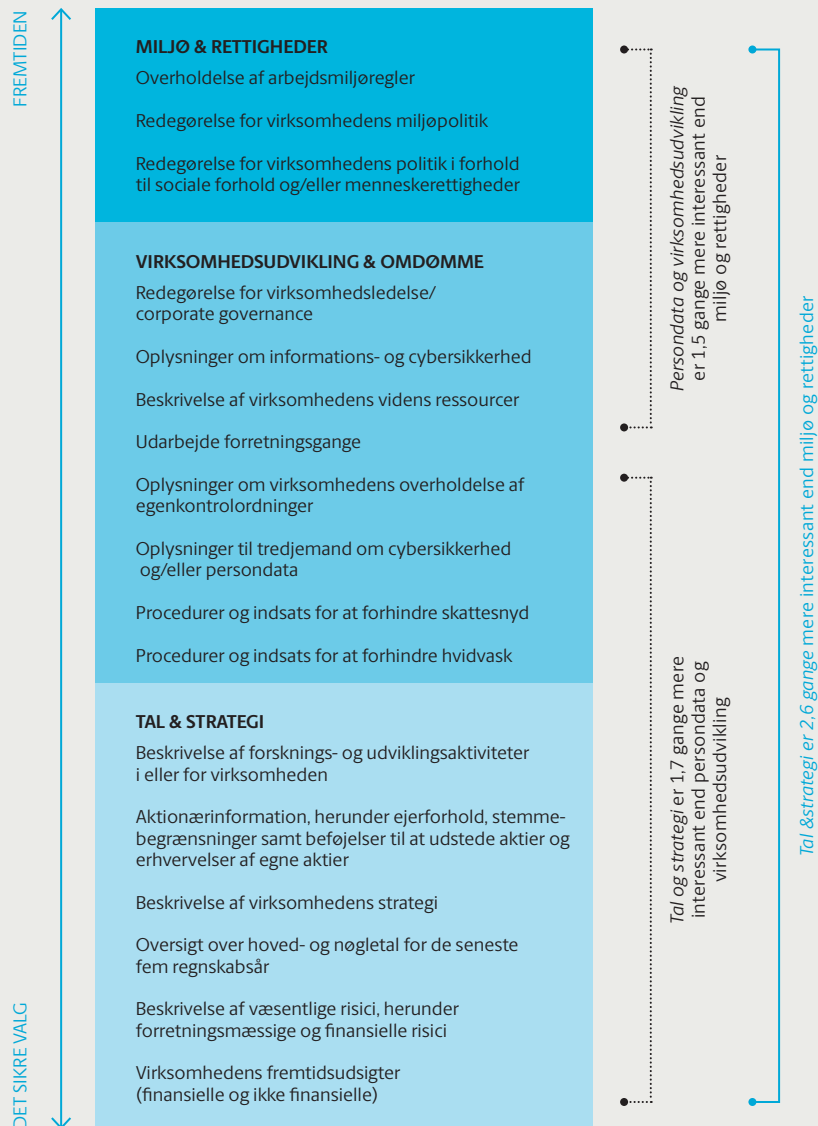
Men der er ingen tvivl om, at teknologien vil aflaste os, og at en række traditionelle revisi-

onshandlinger vil blive automatiseret og derfor kræver, at vi flytter os mod noget nyt. Den seneste medlemstilfredshedsundersøgelse for foreningen viser også, at det netop er digitalisering og teknologi, som medlemmerne vurderer har et potentiale, som endnu ikke er fuldt udviklet og udnyttet. Her har både foreningen og medlemsvirksomhederne en vigtig spille-

plade, som vi inden for de næste år skal være særligt opmærksomme på. En af foreningens fire must-win-battles er netop digitaliseringen, som indebærer, at FSR – danske revisorer skal medvirke til at sikre, at revisorbranchen er på forkant og medvirke til, at branchen har de nødvendige kompetencer og relevante ydelser i en digital og datadrevet virkelighed. •

OM MARKEDSANALYSEN:

Wilke Markedsanalyse har i juni-august 2017 kortlagt nye forretningsmuligheder for revisionsbranchen. Undersøgelsen består af etnografiske dybdeinterviews med fire CFOs, 46 telefoninterviews med professionelle og private investorer og kreditgivere og input fra FSR – danske revisorer's innovationslab. De 17 ideer til nye tillidsydelser:

Undgå dobbeltarbejde

Lad medarbejderne selv lave registreringer
i Danløns nye app.

Nu koster det ikke ekstra at arbejde mere effektivt.
I den nye app kan medarbejderen selv indtaste:

Personlige oplysninger

Udlæg med upload af bilag

Kørsel

Timer

NY APP
TIL MEDARBEJDERNE
INKLUDERET I PRISEN

T / TEMA

GRATIS TAG-SELV-BORD FRA DANSKE BANK

Forretningsudviklingen bag Danske Banks community til tech-iværksættere, The Hub, var usædvanlig. Det er skabt gennem partnerskaber og outsourcing, men uden en reel forretningsplan. Løsningen er relativt enkel, men giver adgang til et segment med stort potentiale.

Tekst/ **Anders Birch Breuning**,
Context Media

Danske Bank har gjort noget nyt. Noget helt nyt. Den har udviklet en tjeneste, der ikke genererer nogen omsætning for banken, og fyldt den med indhold, der ikke handler om bankforretning. Til en målgruppe banken traditionelt ikke tjener penge på. Tjenesten hedder The Hub. Portalen og communityet derinde retter sig mod tech-iværksættere. Her kan de små virksomheder søge medarbejdere, finde investorer, få en række it-værktøjer specielt udviklet til dem, og de har adgang til en kalender med events for små iværksættere.

“Vi tror, at samarbejdet mellem partnere, som alle vil give værdi til et segment, er fremtiden. Det ville vi have erfaring med,” siger Klavs Hjort, der er Head of Business Innovation i Danske Bank og fortsætter:

“Samtidig er tech-iværksættere et underforsynet segment. Vi kender gællevirksomhederne og de traditionelle iværksættere, men her er tale om en ny art virksomheder, der vokser ved hjælp af risikovillig kapital, har en it-plattform, stor usikkerhed og nye forretningsmodeller. Ser man på deres årsregnskaber, deres korte historik og negative cashflow, vil man som bank sige, at dem kan vi ikke hjælpe med udlån,” siger han.

Morgendagens samarbejdspartnere

En anden årsag til at interessere sig for tech-iværksættere finder man ved at kaste et blik mod USA. Her er de fem mest værdifulde virksomheder tech-virksomheder: Apple, Alphabet, Microsoft, Amazon og Facebook. Ingen af de otte mest værdifulde danske virksomheder er tech-virksomheder.

“Vi tror, at denne udvikling også kommer til Danmark, hvis vi kan skabe de rette vækstvilkår. Den samfundsudfordring vil vi gerne være med til at løse, så der også kommer danske tech-virksomheder,” siger Klavs Hjort.

Desuden bliver tech-iværksætterne til gode kunder i traditionel bankmæssig forstand, når de vokser. Så der er også en loyalitetsskabende tanke bag The Hub.

“Tech-iværksætterne kan også meget vel være morgendagens samarbejdspartnere, for eksempel i forbindelse med udvikling af løsninger, når vi snart skal gøre data tilgængelig for tredjemand. Det bliver lettere at lave de partnerskaber, hvis virksomhederne er hos os,” siger Klavs Hjort.

Outsourcet til eksperterne

Ambitionen for The Hub var at skabe et community, hvor brugerne er ambassadører. Det var ikke at tjene penge.

“The Hub skulle indeholde det, som gav segmentet værdi, og som de havde brug for. Hvordan vi kunne tjene penge på The Hub, kom i anden række,” siger Klavs Hjort.

Det noget utraditionelle afsæt blev fulgt op af en ny måde at arbejde på i selve projektet.

“Vi ville have en hurtig prototype, og vi ville have hurtig feedback fra brugerne. Vores erfaring og kultur betød, at vi ville fejle i den opgave og i at lave en løsning, der passede til segmentet. Derfor valgte vi at outsource hele opgaven til Rainmaking, der er eksperter i at understøtte iværksættere. Det virker skørt, men det var afgørende for at skabe noget nyt, at udviklingen kom væk fra moderskibet,” forklarer Klavs Hjort.

I dag er der 130.000 månedlige besøg på siden, og The Hub er udrullet i fire lande. Kun fem procent af de besøgende kommer som betalt trafik. Resten er organisk.

“Det viser, at hvis du virkelig forstår dine kunders behov, så sker der noget,” siger Klavs Hjort.

På The Hub i dag, stor om fem år

Der er stadig ingen bankforretning på The Hub. Men hvor Danske Bank tidligere tilbød tech-iværksætterne absolut ingenting, kan de på The Hub få hjælp til at komme videre. De kan blive hjulpet til at pitche foran de rette investorer eller søge en InnoBooster. Og nogle gange er iværksætterne så store, at Danske Bank kan tilbyde udlån. Så bliver The Hub til forretning for Danske Bank.

The Hub skulle indeholde det, som gav segmentet værdi, og som de havde brug for. Hvordan vi kunne tjene penge på The Hub, kom i anden række”

Klavs Hjort

Head of Business Innovation, Danske Bank

“Vi skaber goodwill, når vi tilbyder værdi til segmentet, eller når vi kan sige, at vi forstår dem, og når vi færdes i deres miljøer og giver dem leads til netop den advokat, der kan hjælpe dem. Det er en døråbner for os til iværksætterne. Og vi håber, at de virksomheder, der er på The Hub i dag, er de store om fem år,” siger Klavs Hjort.

Forståelsen af tech-iværksætterne har blandt andet ledt til, at Danske Bank har lavet et scorecard til at screene de virksomheder, der søger lån.

“Traditionelt ville vi blot bede om deres årsregnskab og så bruge vores eksisterende kreditsystemer til at vurdere dem. Nu har vi otte parametre – blandt andet funding, team og business model – som er mere relevante for vurdering af potentiale og risiko for iværksættere i det her segment,” forklarer Klavs Hjort. →

THE HUB

4.500

Jobopslag

50.000

Jobansøgninger

... er en hjemmeside og et community, der skal give værdi til især tech-iværksættere. Bag portalen står Danske Bank i samarbejde med Rainmaking.

Hjemmesiden tilbyder rekruttering, værktøjer, kalender og kontakt til investorer. I dag findes The Hub i Danmark, Sverige, Norge og Finland og har i alt 130.000 månedlige besøg, 2.500 aktive iværksætterprofiler og cirka 270 investorer. Derudover har The Hub i alt haft mere end 4.500 jobopslag og formidlet cirka 50.000 jobansøgninger.

Bank-app i virksomheders systemer

Omkostningerne ved at skabe den goodwill er små sammenlignet med andre projekter i Danske Bank. Det betød, at der ikke var et stort pres for at levere resultater, og at gruppen bag projektet havde fred til udviklingen. Nu er den interne opmærksomhed imidlertid vakt.

"Der går ti kunder per rådgiver for de største kunder i vores forretning. For de mindste er det 1.000 kunder per rådgiver. Hvis vi skal have mange berøringspunkter med de kunder, er vi nødt til at automatisere, og det har vi gjort med The Hub over for dette segment. Men vi kunne lige så godt lave en lignende løsning til frisører eller grossister," siger Klavs Hjort.

Partnerskabet med Rainmaking i Danmark og lignende partnere i de andre lande, hvor The Hub er til stede, er nyt i en bank, der traditionelt gerne har villet eje kundernes interface.

"Men det er bedre, hvis vi kan blive en partner og et plug-in i de systemer, som kunderne bruger i forvejen. Derfor er frisører et godt eksempel. Vi ved, at der er et populært administrationssystem for frisører – det kunne være meget interessant at være en del af det system som bank," siger Klavs Hjort.

Kunne være lavet af revisor

Nu skal The Hub udvikles – stadig med værdi til segmentet for øje.

"Det kan for eksempel være i form af revisions- eller bogføringsværktøjer, der vil koste brugerne en fraktion af, hvad en revisor eller bogholder koster i dag. Det vil være en oplagt tilføjelse. Vi har allerede gjort det med advokatarbejde," siger Klavs Hjort.

Udviklingen får efter alt at dømme lov til at fortsætte nogenlunde uforstyrret. For der er ikke rigtig andre, der er på banen med lignende tilbud. Det er der ellers ikke noget, der taler imod.

"Der er intet i Danske Bank, der gør os specielt egnede til at lave en løsning som The Hub. Den kunne lige så godt have været lavet af en af de fire store revisionshuse," siger Klavs Hjort.

Danske Bank har også lavet Growth, hvor bankens rådgivere med en interesse for segmentet mødes med iværksætterne for at blive klogere på deres ønsker til en bank og lære sproget i segmentet, så de er klædt bedre på til at rådgive dem.

"Vi lancerer ikke nye ydelser. Forretningen er den samme. Men vi bruger vores forståelse af dem og vores approval i miljøet til at bringe dem til os," siger Klavs Hjort. •

TRE RÅD TIL FORRETNINGSUDVIKLING
FRA KLAVS HJORT

1

Begynd uden en klar forretningsplan. Skab noget, der har værdi, og find ud af, hvordan I vil tjene penge på det bagefter.

2

Gør det i partnerskab med andre, der kender den branche eller det segment, som I er på vej ind i.

3

Lav en portefølje af eksperimenter. Det er svært at forudsige, hvad der vil lykkes, så sæt forskellige skibe i søen.

Accelerace:

SMART TRÆK AF DANSKE BANK

Nana Christiansen,
Marketing Development & Stakeholder
Engagement Manager, Accelerace

“Vi har rekrutteret studentermedhjælpere og praktikanter via The Hub. Dem kan man også finde andre steder, men vi ved, at ansøgerne fra The Hub har en interesse i startups, og det har stor indflydelse for en virksomhed som vores, der servicerer dem. Det betyder, at vedkommende kender terminologien og har kendskab til stakeholders, netværk og hele økosystemet. Den forståelse kan man også have, uden at man nødvendigvis er på The Hub. Men det hjælper, og for os er det et tegn på, at forståelsen er der.

The Hub understøtter hele start-up-communityet. Det giver en stemme til en branche, hvor det traditionelt kan være svært at skaffe talenter for virksomhederne, men med The Hub kan de virksomheder rekruttere i fællesskab, og startups kan hjælpe og støtte hinanden.

Danske Bank har lavet et smart træk med The Hub. Det er godt tænkt at være tilbageholdende med salgsdelen – der er ikke noget pres fra Danske Bank på The Hub, selvom alle kender den bagvedliggende agenda. Samtidig er det reelle udfordringer, de imødekommer med

The Hub understøtter hele start-up-communityet. Det giver en stemme til en branche, hvor det traditionelt kan være svært at skaffe talenter for virksomhederne, men med The Hub kan de virksomheder rekruttere i fællesskab, og startups kan hjælpe og støtte hinanden.”

Nana Christiansen
Marketing Development & Stakeholder
Engagement Manager, Accelerace

løsningerne. Med The Hub er Danske Bank tilstede i miljøet, og The Hub har klart en positiv afsmittning på deres image. Især fordi Danske Bank vel var de sidste, man havde troet ville gøre noget for startups baseret på deres historik som erhvervskundebank, og hvad man ellers hører i medierne. Men det er dejligt at se, at de gerne vil være noget for de små også.” •

Athliit:

DET ER BRUGERVENLIGT OG GRATIS

Rasmus Schjødt Pedersen,
Founding partner, Athliit

“Vi har været på The Hub siden lanceringen i 2016. I begyndelsen brugte vi platformen til jobopslag og rekruttering af nye medarbejdere, men nu bruger vi også nogle af de skabeloner, der stilles til rådighed. Tidligere har vi brugt forskellige ansættelseskontrakter, men den fra The Hub er mere fyldestgørende set fra arbejdsgiversiden. Den indeholder aspekter, som vi ikke havde tænkt på tidligere, og som er rare at have beskrevet i kontrakten, hvis der en dag opstår tvivl om rettigheder. Det giver os en god rygdækning. Uden The Hub havde vi i stedet henvendt os til advokat eller revisor, som så havde hevet en skabelon op af skuffen.

Det er en fordel, at The Hub er gratis – vi ville nok ikke bruge platformen, hvis vi skulle betale for det. Samtidig er brugervenligheden ganske høj. Når vi for eksempel søger nye medarbejdere, kan vi selv styre, hvor vi sætter barren for nye ansøgere. Vi kan for eksempel blot bede om en kort henvendelse og et link til ansøgernes LinkedIn. Lynhurtigt har vi interesserede ansøgere, som vi kan gå mere i dybden med. Det er nemt, umiddelbart og hurtigt.

Når vi for eksempel søger nye medarbejdere, kan vi selv styre, hvor vi sætter barren for nye ansøgere. Vi kan for eksempel blot bede om en kort henvendelse og et link til ansøgernes LinkedIn. Lynhurtigt har vi interesserede ansøgere, som vi kan gå mere i dybden med. Det er nemt, umiddelbart og hurtigt.”

Rasmus Schjødt Pedersen
Founding partner, Athliit

Det er prisværdigt, at Danske Bank står bag The Hub – ellers var der nok andre, der tog rollen som den vækst- og iværksætterorienterede bank. Med The Hub placerer banken sig centralt i iværksætttermiljøet. Hvorvidt The Hub i sig selv giver nye kunder er uvist. Jeg tror, den primære attraktion ved Danske Bank er bankens digitale services.” •

VIL DU SÆTTE SPOR I SAMFUNDET?

I en tid, hvor resurserne er knappe, har vi brug for de skarpeste hjerner til at sikre, at statens penge bruges effektivt.

Rigsrevisionen er en uafhængig institution under Folketinget og har fokus på alle områder af den statslige forvaltning. Vi har en helhedsorienteret tilgang til revision og gennemfører strategiske analyser af alle ministerområder. Vi undersøger, om virksomhedernes regnskaber er rigtige, og at dispositionerne er i overensstemmelse med bevillinger, love og indgåede aftaler. Derudover gennemgår vi virksomhedernes forretningsgange og årlige rapportering af mål og resultater.

Vi reviderer både statslige regnskaber og regnskaber for selvstændige offentlige virksomheder, fx DSB, Metroselskabet, Finansiell Stabilitet og Nordsøfonden. Herudover reviderer vi EU's fonde og afgiver EU-erklæringer for alle ministerier og den årlige erklæring om Danmarks EU-indtægter og -udgifter.

Vi har brug for dig, som har stærke faglige og personlige kompetencer. Du er engageret og selvstændig samt har gode analytiske evner, et stort overblik og stærke kommunikations- og samarbejdsevner. Vi kan tilbyde gode udviklings- og efteruddannelsesmuligheder og en gennemsnitlig 37-timers arbejdsuge (inkl. frokost).

Du kan læse mere om os på www.rigsrevisionen.dk.

T / TEMA

Kvalitative data giver komplet indblik i virksomheder

På vejen mod at blive Danmarks første ratingbureau, der anvender kvalitative data, har Business Trust netop lanceret [Firmarating.dk](https://www.firmarating.dk).

Foruden finansiell information anvender platformen også kvalitative data fra internettet om SMV'er. Det giver et mere komplet indblik i forretningen til gavn for blandt andet virksomheden selv, banker og rådgivere.

Tekst/ **Anders Birch Breuning,**
Context Media
Foto/ **Daniel Hjort**

Det er for svært for SMV'er at få finansiering i Danmark. Bankerne står for langt størstedelen af udlånene til virksomhederne og er de eneste, der har et setup til at håndtere långivningen. Det mangler de finansielle og institutionelle investorer. Og omkostningerne ved virksomhedsobligationer gør, at de reelt kun er en mulighed for de største virksomheder. Der er behov for en løsning, der giver SMV'er adgang til de institutionelle investorer og vice versa. Det vil Business Trust løse, og den nye portal Firmarating.dk er det første skridt.

"Vi vil være Danmarks første ratingbureau. Modsat de store etablerede bureauer som Standard & Poor's eller Moody's vil vi rate SMV'er til en langt lavere pris. En kreditrating fra os vil koste 15.000-25.000 kroner," siger Veronica Nielsen, der er partner i Business Trust.

Kreditratings skal bruges til at tilvejebringe finansiering til danske virksomheder fra større investorer.

"Vi vil etablere et porteføljeselskab, der på baggrund af kreditrating af virksomhederne etablerer og forvalter en portefølje af udlån til kreditværdige virksomheder. Vi skaber en alternativ mulighed for finansiering, der bryder det næsten-monopol, som bankerne har på långivning i dag," siger Veronica Nielsen.

Har man data, har man muligheder

Alt det ligger endnu lidt ude i fremtiden, men det første skridt er som sagt taget med Firmarating.dk. For i dag indsamler ratingbureauer kvantitativ regnskabsinformation, og de taler med centrale medarbejdere fra virksomheden, inden de kommer med deres rating. Skal ambitionen om billig rating indfries, skal en stor del af processen automatiseres. Det kræver en platform, hvor data om virksomheden er tilgængelig, og det er lige, hvad Firmarating.dk er. Hjemmesiden gik i luften i oktober 2017. I første omgang med kvantitativ data på alle danske virksomheder.

"Vi bruger Firmarating.dk til at høste data. Platformen samler virksomhedens oplysninger, finansielle nøgletal, udvalgte ESG-tal og

BUSINESS TRUST ...

... er virksomheden bag Firmarating.dk, der satser på at blive det første ratingbureau i Danmark, der anvender kvalitative data. Ved hjælp af automatisering og data fra deres egen platform – Firmarating.dk – vil Business Trust tilbyde kreditrating af virksomheder fra 2019. Formlen bag kreditratingen er under udvikling.

Bag virksomheden står blandt andet John Willem Norden, der også står bag bankportalen Mybanker, som sammen med sønnen Daniel Willem Norden er ophavsmænd til ideen. Det er hensigten, at ydelserne skal udrulles i andre lande med tiden. I første omgang formentlig til vores nordiske naboer og på længere sigt i resten af Europa. Business Trust vil anvende kreditratingen til at pulje virksomheder med behov for finansiering og forbinde dem med kapital fra investorer.

anden offentligt tilgængelige kvantitative data. Derudover inkluderer den også kvalitative data, som virksomhedens omdømme på de sociale medier; blandt andet antallet af følgere og interaktioner, foruden data fra andre ratingsider som Trustpilot eller TripAdvisor," forklarer Veronica Nielsen.

Altså tager Firmarating.dk internettet til hjælp, når den vurderer virksomheder. Ved at se på information på nettet fra mange forskellige kilder er hensigten, at man kommer hele vejen rundt om virksomheden og får et komplet indblik i den.

"Firmarating.dk genererer også kvalitative data selv. Virksomhedens medarbejdere får spørgeskemaer fra Firmarating.dk, hvor de kan vurdere virksomheden. Firmarating.dk kan også fås som app til de store ERP-systemer, så en virksomheds kunder og leverandører får et link til at vurdere virksomheden med et par spørgsmål efter en transaktion," siger Veronica Nielsen.

Bedre indtryk af virksomheden

Den omfattende datamængde om virksomheden ender i en firmarating på en til 100, som giver alle – for den er nemlig offentligt tilgængelig – et indtryk af virksomheden, der er bredere og mere fremadskuende, end hvis man blot ser på finansiell rapportering.

"Regnskabet er udgangspunktet, men det giver kun historisk information. Derfor korrigerer vi firmaratingen med al den anden information, som er mere fremadskuende, så man får et bedre indtryk af, om virksomheden er forretningsmæssigt sund," forklarer Veronica Nielsen.

Det er frivilligt, om virksomhederne vil give kvalitative data til deres firmarating med medarbejder-, kunde- og leverandørundersøgelser. Gør de ikke det, får de en rent kvantitativ rating, hvor det fremgår, at de ikke har delt mere information. Men med den voksende tendens til transparens er det Business Trusts forventning, at flere og flere virksomheder vælger at dele kvalitative data, og at de, der ikke gør, vil skille sig ud.

Gratis værktøjer til virksomhederne

Indtil videre får virksomheder en firmarating som et interval – eksempelvis 65/75. Men det er kun indtil, de første 1.000 virksomheder fylder kvalitative data ind selv. Da har platformen en tilstrækkelig stor mængde data. På det tidspunkt – det skulle gerne være til marts – får virksomhederne én firmarating.

"Det koster intet at anvende for virksomhederne, og ambitionen er, at alle virksomheder har en aktiv profil på Firmarating.dk om tre år," siger Veronica Nielsen.

Guleroden for dem er, at der også er værdi at hente ved at være med.

"Det er et godt værktøj for virksomhederne. De kan se deres performance sammenlignet med virksomheder i samme branche og af samme størrelse, og man kan dykke ned i de enkelte områder. Samtidig er det i realtid. Det giver virksomhederne mulighed for at følge udviklingen og se, hvor de skal sætte ind. Værktøjerne på Firmarating.dk er også gratis – det vil sige, at det i princippet også er en gratis kundeundersøgelse, medarbejderundersøgelse og leverandørundersøgelse," siger Veronica Nielsen. →

360 GRADERS INDBLIK I VIRKSOMHEDEN

Business Trusts kreditmodel med
kvantitative og kvalitative input

Indrettet til troværdighed

Udover virksomheden selv kan også investorer og banker anvende Firmarating.dk.

"Det samme gælder revisorer, der håndterer rollen som virksomhedsrådgivere. Den store fordel ved Firmarating.dk er, at den hurtigt giver indblik i det finansielle og i de kvalitative, fremadskuende parametre. Det kan en god revisor bruge til at identificere de områder i en virksomhed, hvor der er behov for rådgivning og handling," siger Veronica Nielsen.

Hos Business Trust har man taget forholdsregler, og systemet er indrettet til at sikre, at de kvantitative data om virksomhederne er troværdige. Eksempelvis bliver kundeundersøgelsen besvaret af reelle kunder, da den bliver sendt sammen med en faktura. Men også andre kunder kan gå ind og vurdere virksomheden, så en virksomhed ikke bare kan sende et link med, når den ved, den har en tilfreds kunde. Omvendt er det også muligt for virksomheden at svare på vrede kunde- eller leverandørhenvendelser på Firmarating.dk og få fjernet falske anmeldelser, hvor der ikke er en transaktion bag.

"Vi vil have kvalitative data fra flere forskellige sider. Medarbejderne bliver eksempelvis også spurgt om virksomhedens ESG-indsats, så det ikke kun er virksomheden selv, der er kilde til dataene. Vi anser også de kvantitative data om virksomhederne for så troværdig, at det er dem der danner udgangspunktet, og som efterfølgende bliver påvirket af de kvalitative data til den endelige firmarating," siger Veronica Nielsen.

Selvom Firmarating.dk indsamler meget information, skal der mere data til af en anden kaliber for at få den kreditrating, som Business Trust vil udbyde i fremtiden.

"For at give en kreditrating skal vi, udover data fra Firmarating.dk, have tre års regnskaber med en revisionspåtegning samt ESG-tal – også med en revisionspåtegning," siger Veronica Nielsen. •

Vi fandt aldrig vores egen...

... til gengæld har vi fundet 5 ferieboliger sammen med 20 andre familier

"Vi søgte længe efter vores egen bolig i Italien og Frankrig, uden at finde den helt rigtige løsning til prisen. Med 21-5 har vi fået en langt højere standard 5 forskellige steder i verden - med langt større ferie fleksibilitet og intet besvær"

Lene Feltmann Espersen

Ejer i Ejersforeningen 21-5 DK1

Kunne du også tænke dig, at eje 5 skønne ferieboliger sammen med 20 andre familier?

Kom til et af vores åbningsmøder,
hvor vi præsenterer ny forening:
Ejersforeningen 21-5 DK21 Medium.

Tilmelding til møderne er nødvendig.
Se www.21-5.dk eller ring 70 26 11 55.

HERNING 9. NOVEMBER
HØRSHOLM 10. NOVEMBER

Vi glæder os til at møde
nye potentielle 21-5 familier.

21-5 A/S
RUNGSTEDVEJ 41
2970 HØRSHOLM
TLF. 70 26 11 55
INFO@21-5.DK
WWW.21-5.DK

Vi opfylder drømme & skaber livsglæde

INTERNETTET GIVER RISICI FOR TAB

Tekst/ **Henrik Carmel**,
fagkonsulent, FSR - danske revisorer

Internettet betyder mange nye muligheder, men det er ikke uden risiko, når vi alle er forbundne via nettet. Risikoen for brud på it-sikkerheden er reel, og det kan også give problemer i revisionsbranchen. Specifikt kan revisor rammes af omkostninger til at rette op på skaderne, men det kan også være erstatningskrav og tab af det gode omdømme, hvis kunders personlige eller fortrolige data skulle komme i forkerte hænder.

Marsh er FSR – danske revisorerers samarbejdspartner på forsikringsområdet, og de har her beskrevet nogle typiske eksempler på it-sikkerhedsbrud i en revisionsvirksomhed.

→ Krypto-ransomware

It-kriminelle sender falske mails til revisionsvirksomheden, der indeholder krypto-ransomware. Når en medarbejder kommer til at klikke på mailen, krypteres filerne på virksomhedens computere. Angrebet inficerer ikke alene den enkelte medarbejders computer, men spredes til andre på netværket, hvilket gør det umuligt at anvende virksomhedens it-systemer. For at revisionsvirksomheden igen kan få adgang til systemerne, kræver de it-kriminelle ofte en betaling, som eventuelt kan ske i en virtuel valuta eksempelvis Bitcoins.

→ Malware

Hackere udnytter et sikkerhedshul for at få en virus, såkaldt malware, til at sprede sig via internettet til virksomhedens lokale netværk. Sikkerhedshullet kan opstå ved manglende softwareopdateringer, og malware-angreb kan medføre, at det bliver nødvendigt at

indkalde it-specialister til at genoprette systemerne og forsøge at generhverve tabte data.

→ Angreb via en cloud-service

En cloud-service, som virksomheden benytter, bliver angrebet af hackere, der vil have adgang til et revisionsfirmas it-systemer. Angrebet forårsager ikke et egentligt nedbrud af systemet, og indledningsvist opdages angrebet måske ikke, men giver i stedet hackerne mulighed for over en længere periode at overvåge, stjele og måske offentliggøre personfølsomme oplysninger og forretningshemmeligheder.

Forsikring mod cybersikkerheden

Marsh har sammen med forsikringsselskabet QBE udviklet en forsikring, der er rettet mod de cybersikkerhedstrusler og risici, man typisk møder i revisionsvirksomhederne. SIGNATUR har talt med Bernt Sandell fra Marsh om, hvad den nye forsikring dækker.

DÆKKER BÅDE EGNE SKADER OG BRUD PÅ PERSONDATAREGLER

Vi ser både eksempler på, at et revisionsfirma kan risikere tab forårsaget af hackere, men også eksempler på, at revisionsfirmaer kan risikere at forårsage tab på andre, eksempelvis gennem brud på datasikkerheden. Dækker forsikringen begge ting?

“Den nye cyberforsikring dækker både det ansvar for udgifter og tab, du risikerer at påføre andre og dine egne udgifter, så det er en fusion mellem en tingskadeforsikring og en ansvarsforsikring,” fortæller Bernt Sandell og fortsætter:

“Forsikringen dækker den godtgørelse, der skal betales, hvis data går tabt, eller udgifter, hvis der sker et brud på databaseskyttelse eller fortrolig-

heden som følge af it-sikkerhedsproblemer. På den måde er produktet rettet mod de nye risici, der opstår, når persondataforordningen træder i kraft til maj 2018. Hvis der sker et brud på sikkerheden, er der pligt til at orientere Datatilsynet inden for 72 timer. Hvis du får advokathjælp, når du kontakter Datatilsynet, kan regningen hurtigt løbe op i 40.000–50.000 kroner, og her dækker forsikringen også,” siger Bernt Sandell.

Hvis et revisionsfirma selv oplever tab som følge af it-sikkerhedsbrud, hvilken dækning giver forsikringen så?

“Forsikringen dækker udgifter til eksterne eksperter og til genopretning af it-systemerne, hvis revisionsfirmaet bliver udsat for hacking, malware eller lignende. Forsikringen dækker også udgifterne, hvis man bliver udsat for afpresning, som i eksemplet med kryptolocker eller ransomware, hvor virksomheden bliver afkrævet et beløb, før de it-kriminelle igen vil åbne op for brugen af systemerne,” siger Bernt Sandell.

Kræver forsikringen, at man konstant tager back-up eller har den nyeste firewall?

“Når et revisionsfirma tegner forsikringen, bliver firmaet bedt om at svare på en række spørgsmål. Der bliver blandt andet spurgt, om der med jævne mellemrum tages back-up. Det betyder ikke, at det skal ske hver sjette time eller efter lignende detaljerede krav, men blot at der er en politik og en procedure, der sikrer, at der tages back-up med jævne mellemrum. Det kræves også, at firmaet har et spamfilter med videre, så firmaet selv gør noget for at forhindre kriminaliteten. Men det er krav, som ikke er vanskelige for revisionsvirksomhederne at honorere, og som de fleste i forvejen lever op til,” forklarer Bernt Sandell.

Indhent tilbud på ny forsikring ved at sende en mail til fsrforsikring@marsh.com. •

INSPI

FAGLIGT NYT INDEN FOR REVISION, SKAT, REGNSKAB OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

/ FAGLIGT UDKLIP

TEKST / PATENT- OG VAREMÆRKESTYRELSEN

NU KAN REVISORER HJÆLPE I GANG MED AT PATENTERE

Normalt forbinder man en revisor med bogføring og års- og momsregnskaber, men fremover kan revisorer også bruge nyt e-læringsværktøj til at hjælpe danske virksomheder med at få styr på rettigheder såsom patenter og varemærker.

“For mange små og mellemstore virksomheder virker det uoverskueligt at tage hul på arbejdet med IPR og få styr på varemærker og patenter, selv om det er en vigtig del af forretningen. Med det nye værktøj kan revisorer sætte IPR på dagsordenen, når der holdes møder med kunderne og ad den vej hjælpe danske virksomheder med at sætte nogle tanker og handlinger i gang og træffe nogle valg,” siger Mads Lebech, administrerende direktør for Industriens Fond.

Det rette patent eller varemærke kan hurtigt blive det mest værdifulde aktiv i en virksomhed. Dermed kan revisorerne hjælpe med at styrke virksomhedernes forretningsgrundlag og nedbringe det årlige milliardtab på handel med kopivarer ved at bringe den værdifulde viden ind i de virksomheder, de allerede er i kontakt med.

“Ofte er vi den eneste rådgiver, som løbende kommer i virksomheden. Derfor giver det rigtig god mening, at vi skal kunne spotte situationer,

hvor det kan være relevant at tænke i rettigheder,” siger Kenneth Jensen, administrerende direktør i Beierholm, der mener, at hele revisorrollen er under forandring:

“Selvfølgelig skal vi også i fremtiden lave regnskab, revision og bogføring. Men vores kunder efterspørger i dag en proaktiv og forretningsorienteret revisor. De ser meget gerne, at vi tilbyder mere end de traditionelle discipliner.”

Det nye e-læringsværktøj er, med hjælp fra danske revisorer, udarbejdet som led i projektet IPR Business Insight, der udføres af Patent- og Varemærkestyrelsen med støtte fra Industriens Fond.

E-læringsværktøjet kan fra den 29. august 2017 findes her: www.pvs.portal.guide2work.dk/. I alt har 3.500 revisorer gratis adgang til værktøjet.

FAKTA OM IPR BUSINESS INSIGHT

Med IPR Business Insight er målet at ud-danne og skabe værktøjer til de faggrupper, der allerede i dag hjælper små og mellemstore virksomheder med at udvikle deres forretning – heriblandt revisorer.

Projektet bygger på erfaringerne fra projektet IPR Turnaround, som dokumenterede, at det positivt kan aflæses i en virksomheds regnskab, hvis man sikrer og benytter sine rettigheder strategisk. Manglende kendskab er blandt de barrierer, der holder danske virksomheder fra at benytte de muligheder, IPR tilbyder.

Derfor er en række værktøjer udviklet:

- **Revisorer:** E-læringsværktøj til gratis brug for over 3.500 registrerede revisorer. Værktøjet sætter revisoren i stand til at hjælpe sine kunder med at reducere risici og navigere gennem de mange muligheder, IPR tilbyder.
- **Innovationsagenter:** Spørgeguide og digitalt infoværktøj, som kan benyttes til at identificere og håndtere de IP-muligheder og -udfordringer, der knytter sig til den enkelte virksomheds konkurrencefordele.
- **Eksportrådgivere:** E-læringsværktøj for cirka 250 eksport-rådgivere, hvoraf 30 er gjort til IPR-ambassadører. Værktøjet sætter eksportrådgivere i stand til at spørge ind til virksomheders IP-udfordringer og hjælpe dem et skridt videre.

FAKTA OM IPR OG REVISORER

- **Hvert år mister danske virksomheder milliarder af kroner som følge af handel med kopivarer.** Alene inden for tøj- og skobranschen lider danske virksomheder et årligt estimeret tab på 2,75 milliarder kroner på kopivarehandel (kilde: EUIPO sector studies on counterfeited goods).
- **Ni ud af 10 danske selskaber får stadig en revisorerklæring på deres årsregnskab,** selv om langt hovedparten af dansk erhvervsliv i dag er fritaget for revisionspligt (kilde: fsr.dk). Således er langt de fleste danske virksomheder løbende i kontakt med en revisor.
- **Danske små og mellemstore virksomheder registrerer deres rettigheder af tre hovedårsager:** For at opnå større juridisk sikkerhed (88 procent), for at sikre mere effektiv håndhævelse (83 procent) og for at undgå at blive kopieret (80 procent) (kilde: EUIPO SME Scoreboard). •

Anders Thinggaard Christiansen studerer til statsautoriseret revisor og er audit manager hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af finansielle virksomheder.

Næste skridt i udviklingen af revisionspåtegninger herunder **Key Audit Matters** i Danmark

Tekst / **Anders Thinggaard Christiansen** og **Ismaeel Rasul**, *Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab*

INDLEDNING

Implementeringsåret for den nye revisionspåtegning med inklusion af Key Audit Matters for PIE-virksomheder er nu ved at være gået – reglerne trådte i kraft for afgivelse af erklæringer på regnskaber, hvis regnskabsår afsluttedes den 15. december 2016 eller senere.

Som beskrevet i denne artikelseries første del (SIGNATUR NR 2, maj 2017) er den væsentligste ændring ved den nye revisionspåtegning, at det er påkrævet ved revisionspåtegninger for virksomheder af offentlig interesse (PIE), at der oplyses om centrale forhold ved revisionen (Key Audit Matters

– efterfølgende benævnt KAM) samt beskrivelse af revisors udførte arbejde i relation til disse forhold.

Beskrivelsen af KAM har for 2016 været indsnævret til alene at omfatte børsnoterede PIE-virksomheder. Implementeringen af KAM for ikke-børsnoterede PIE-virksomheder følger nu for regnskaber med regnskabsperioder, der starter efter den 17. juni 2016.

Det må forventes, at disse virksomheder følger den norm, som er blevet grundlagt fra de børsnoterede PIE-virksomheder i deres implementeringsår. Vi har derfor nedenfor kort opsummeret de væsentligste tendenser for KAM, som det forgangne års revisionspåtegninger har vist¹:

- En gennemsnitlig påtegning indeholder cirka tre KAM – og de hyppigst forekommende områder er nettoomsætning og

nedskrivning af aktiver – herunder generelt områder med væsentlige regnskabsmæssige skøn.

- KAM-beskrivelser er i en vis grad standardiserede/generiske – med mindre forskelle revisionsfirmaerne imellem. Ofte ses en klar visuel opdeling mellem beskrivelse af KAM og adresseringen heraf i revisionen.
- Samtlige KAM-påtegninger kan karakteriseres som meget svært læselige med lixtal over 55².
- Der er ikke givet yderligere oplysninger om eksempelvis scoping, væsentlighedsniveau og findings (som set i UK). Disse oplysninger er dog ikke påkrævede i henhold til ISA 700/701.

Sammenholdes ovenstående tendenser med de forhold, som kunne ses ved implemente-

Ismaeel Rasul studerer cand.merc.aud. og er audit senior hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af større produktions- og handelsvirksomheder, herunder børsnoterede virksomheder.

ringen af KAM i UK tilbage i 2012, differentierer de danske påtegninger sig ikke væsentligt. Det kan derfor formodes, at udviklingen i Danmark vil følge den udvikling, der er set i UK.

REVISIONSPÅTEGNINGER OG TENDENSER I UK

En undersøgelse fra januar 2016 foretaget af FRC (Financial Reporting Council)³, som er det ansvarlige organ for sikring af kvalitet af revisors rapportering i UK viser, at der umiddelbart er tre tendenser for KAM, som kan ses i revisionspåtegningerne.

- Mere detaljerede beskrivelser af KAM samt inklusion af figurer.
- Brug af beskrivelser af scoping, oplysning om væsentlighedsniveau og rapportering af findings.
- For hvert KAM bliver der afslutningsvist konkluderet på det udførte arbejde samt angivet, såfremt revisor til dels er uenig med ledelsens skøn. Det konkluderes dog, at uenigheden ligger indenfor, hvad der kan karakteriseres som et acceptabelt spænd.

BESKRIVELSE AF SCOPING

Her beskrives revisors risikovurdering og overvejelser i denne forbindelse, herunder om der er forekommet ændringer i risikovurdering i forhold til tidligere år. Det er endnu ikke hyppigt brugt i UK, men forventes at blive mere udbredt.

Endvidere oplyses der om coverage-procenter i forbindelse med koncernrevisioner.

OPLYSNING OM VÆSENTLIGHEDSNIVEAU

Hovedparten af virksomhederne i FTSE 100- og 250-indekset i UK giver kvantitative oplysninger i relation til enten oplysning om det fastsatte væsentlighedsniveau

for regnskabet som helhed eller grænsen for rapporteringen af ikke-korrigerede fejl. Omvendt er antallet af revisionspåtegninger med oplysning om væsentlighedsniveau ved udførsel markant lavere, hvilket må antages at skyldes, at dette vil foranledige forvirring hos regnskabsbrugere, idet væsentlighedsniveau ved udførsel er et revisionsteknisk begreb, der kan være svært at forstå for regnskabsbrugeren.

Nedenfor⁴ er angivet oplysning om, hvor revisionspåtegninger for virksomheder i FTSE 100- og 250-indekset, der indeholder oplysning om væsentlighedsniveau, væsentlighedsniveauet ved udførsel, oplysning om størrelsen for rapportering af ikke-korrigerede fejl og slutteligt allokerede komponentvæsentlighedsniveauer.

Feedback fra regnskabsbrugere om dette område har primært været, at der fortsat er plads til forbedring i relation til følgende:

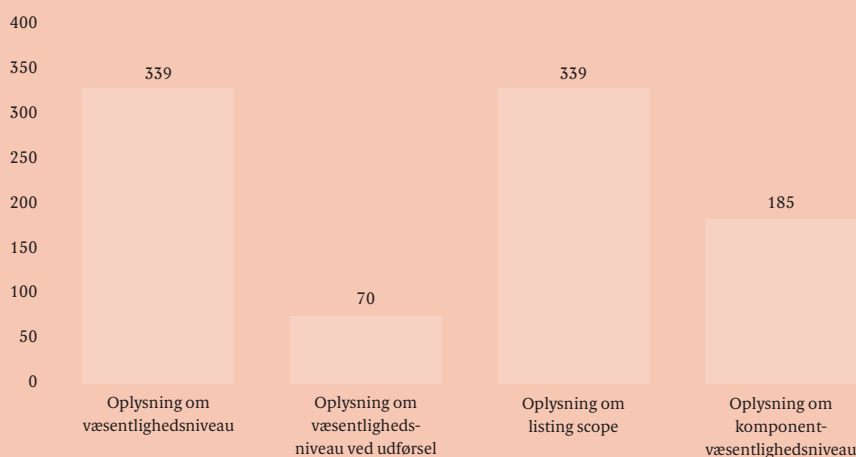
- Forklaring af rationale bag valget af givne benchmarks
- Ændringer ved fastsættelse af væsentlighedsniveau
- Hvordan væsentlighedsniveauet har påvirket scoping.

RAPPORTERING AF FINDINGS

Undersøgelse af FRC viser, at regnskabsbrugere i fremtiden i endnu højere grad vil kræve, at der bliver rapporteret findings på hvert identificeret KAM. De revisionspåtegninger i UK, som indeholder findings, er blevet positivt modtaget hos regnskabsbrugere.

I denne forbindelse er det også værd at notere, at antallet af revisionspåtegninger med oplysning om findings er steget markant siden kalenderårsregnskaberne for 2014, og det forventes tilsvarende at stige i 2017. →

REVISIONSPÅTEGNINGER FOR VIRKSOMHEDER

Nedenfor er angivet antal procent af revisionspåtegning for virksomheder i FTSE 100- og 250-indekset, der indeholder oplysning om findings⁵.

I revisionspåtegningerne i UK udfærdiges en afrunding på det udførte arbejde for hver enkelt KAM, som kommer i forlængelse af afsnittet, hvordan KAM er blevet adresseret i revisionen. Dette er eksempelvis illustreret i revisionspåtegningen for årsrapporten 2016 for Barclays UK vedrørende KAM på nedskrivning af udlån:

"In the case of some impairment provisions, we formed a different view from that of management, but in our view the differences were within a reasonable range of outcomes in the context of the overall loans and advances and the uncertainties disclosed in the financial statements."

Modsætningsvist bliver der i Danmark alene oplyst om beskrivelse af KAM, og hvorledes dette er adresseret i revisionen, men ingen

information om, hvad udfaldet af revisors arbejde har været på den specifikke KAM.

HVAD KAN VI FORVENTE AF REVISIONSPÅTEGNINGERNE I DANMARK I 2017 OG FREMADRETTET?

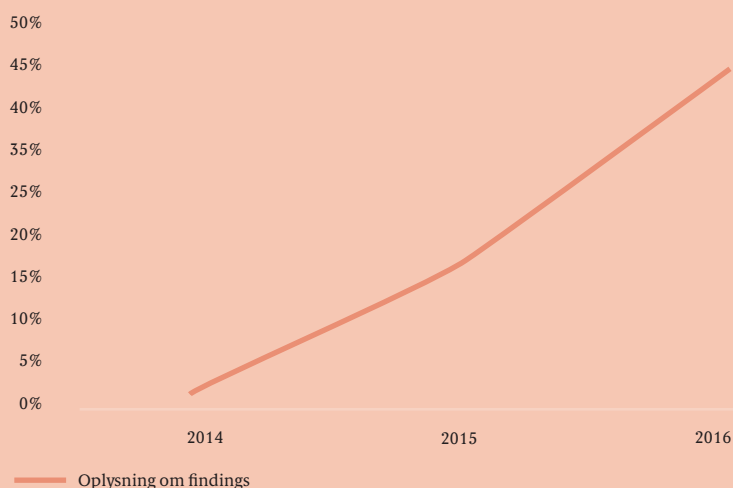
Set i lyset af den trend der ses i UK, forventer vi, at der løbende vil komme flere informationer i revisionspåtegningerne, og at der vil ske en yderligere differentiering i disse. Dette understøttes af formålet med KAM, som blandt andet er at øge kommunikationsværdien af revisors erklæring ved at skabe større gennemsigtighed i den udførte revision.

"Der er ikke nye krav til formulering af Key Audit Matters i 2017-revisionspåtegningerne, men vi forventer løbende, at revisionspåtegningen i Danmark vil differentiere sig mere i takt med modenheden af markedet, herunder dialogerne i revisionsudvalgene, og revisionsfirmaernes egen udvikling og opfyldelse af betingelserne for at kunne differentiere sig i revisionspåtegningen." - udtaler Martin Faarborg, statsautoriseret revisor og partner i Deloitte.

De faktorer, som forventes at ville påvirke hastigheden af implementeringen heraf, må antages at være følgende:

- At revisionspåtegningerne bliver for omfattende, grundet der medtages flere KAM, og at beskrivelserne heraf bliver længere, hvilket kan udvande formålet med KAM, eftersom de væsentlige budskaber kan drukne i den øgede informationsmængde.
- At revisionspåtegninger bliver opfattet som flere del-påtegninger på individuelle dele af årsregnskabet, hvilket ikke er hensigten.
- At regnskabsafsendere ikke ønsker yderligere oplysninger om findings i deres regnskaber.
- At de respektive revisionsfirmaer, som er en del af et globalt netværk, skal have iværksat en proces for, hvorvidt man ønsker yderligere at differentiere sin revisionspåtegning – og i givet fald hvilke elementer, der skal implementeres i indeværende regnskabsår og henholdsvis efterfølgende regnskabsår. •

OPLYSNING OM FINDINGS

Note

¹ Dette er baseret på en gennemgang af revisionspåtegningerne for virksomhederne i C20-indekset for kalenderårsregnskaberne 2016.

² LIX er en forkortelse for læsbarhedsindeks, som er en skala, der giver et mål for en teksts læsbarhed. Lixtal over 55 kategoriseres som meget svær, faglitteratur på akademisk niveau, lovtjekter.

³ www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/Audit-and-Assurance-Team/Report-on-the-Second-Year-Experience-of-Extended-A.pdf.

⁴ Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af revisionspåtegningerne for virksomheder i FTSE 100- og 250-indekset.

⁵ Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af revisionspåtegningerne for virksomheder i FTSE 100- og 250-indekset.

/ FAGLIGT UDKLIP

TEKST / THOMAS ØSTERGAARD RASMUSSEN, TRAINEE, OG MARTIN ENGSTRØM SKYTTE, MANAGER, DELOITTE

NEDSÆTTELSE AF BO- OG ARVEAFGIFTEN VED GENERATIONSSKIFTE AF ERHVERVSVIRKSOMHEDER

Folketinget har vedtaget en ny lov, der gør det lidt lettere at generationsskifte familieejede virksomheder eller selskaber.

Loven medfører, at hvis en virksomhed overdrages helt eller delvist som gave i levende live eller ved død til den nære familie, vil gaveafgiften ved overdragelsen kunne nedsættes til en lavere procentsats end gaveafgiftssatsen på 15 procent, der normalt er gældende.

Loven er trådt i kraft og har virkning med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2016.

Nedsættelsen af procentsatsen sker over en årrække efter følgende:

- 2016: 13 procent (tilbagevirkende kraft)
- 2017: 13 procent (tilbagevirkende kraft)
- 2018: 7 procent
- 2019: 6 procent
- 2020: 5 procent.

Følgende betingelser skal være opfyldt for at nedsat gaveafgift kan komme på tale:

- At der kan ske succession i virksomheden. Det vil sige, at næste generation skal kunne overtage skatten på skattepligtige aktiver
 - Der skal være tale om overdragelse af en "rigtig" virksomhed (altså ikke en passiv pengetank)
 - Det er ikke et krav, at der faktisk sker succession
- Overdrager skal have ejet virksomheden i et år forud for overdragelsen
- Overdrager skal have deltaget væsentligt i virksomhedens drift i et år
- Erhverver skal eje virksomheden i tre år.

Ovenstående skulle gerne gøre det mindre likviditetsbelastende at generationsskifte en familiedreven virksomhed til næste generation.

Ovenstående kan ikke erstatte rådgivning i den konkrete situation.

Ole Steen Jørgensen er chefkonsulent, cand.merc.aud. hos FSR – danske revisorer og er tilknyttet foreningens faglige center. Ole Steen Jørgensen arbejder primært med faglige spørgsmål inden for regnskaber, finansiel sektor og lovservice for revisorer.

INTEGRERET RAPPORTERING VINDER FREM I FLERE LANDE

Virksomhedernes rapportering undergår store forandringer i disse år. Vi er inde i en brydningstid, hvor flere tilgange diskuteres, og der er ingen tvivl om, at fremtidens rapportering bliver anderledes end den rapportering, vi ser i dag. Flere og flere arbejder med integreret rapportering i blandt andet Holland, Sydafrika og Frankrig. Denne artikel er ment som et bidrag til debatten om fremtidens rapportering med særlig vægt på at belyse integreret rapportering i udvalgte lande.

Mads Heldbo studerer cand.merc.aud. og er studentermedhjælper i FSR - danske revisorers faglige center, hvor han primært skriver faglige artikler og bistår med input til foreningens udvalg og arrangementer.

Tekst af / **Ole Steen Jørgensen og Mads Heldbo**

Traditionelle årsrapporter kritiseres for at være for bagudskuende og for ikke i tilstrækkelig grad at indregne immaterielle aktiver og andre *“usynlige”* ressourcer, der har betydning for virksomhedens reelle stilling og fremtidsudsigter.

I takt med digitaliseringen, der i flere brancher afstedkommer disruptions, og det øgede fokus på værdien af vidensressourcer anses det i stigende grad problematisk, hvis årsrapporterne kun fokuserer på virksomhedernes materielle aktiver og investeringer og på de allerede opnåede resultater.

Vi hører også kritik af, at årsrapporterne er for lange, for komplekse og stereotype (boilerplate-rapportering) og for ikke at fokusere på og forklare det, der er væsentligt i den konkrete virksomhed. Endvidere kritiseres det, at regnskabsinformationer kommer for sent, og der efterspørges hyppigere information fra virksomhederne, så en pludselig ugunstig eller positiv udvikling ikke kommer bag på regnskabsbrugere.¹

Ønsker til fremtidens rapportering går på en rapportering fra virksomhederne, som er mere strategisk, fremadrettet, holistisk, sammenhængende, koncise og relevant i forhold til den konkrete virksomhed.

Med andre ord skal der være en bedre sammenhæng mellem, hvad der driver virksomhedens værdiskabelse på længere sigt, og hvad virksomhederne rapporterer om.

Brugerne ønsker øget viden om de faktorer, der ligger bag tallene, fordi det kan give øget indsigt i virksomhedens hidtidige og

fremtidige udvikling. Der er typisk en indre sammenhæng mellem forskellige oplysninger i en årsrapport, og mellem finansielle resultater og de bagvedliggende faktorer, der ofte ikke kan måles i kroner og ører. De ikke-finansielle data kan give regnskabsbrugere nyttig viden om virksomhedens værdiskabelse og om risikofaktorer, som virksomheden kan blive påvirket af på et tidligt tidspunkt, men også for ikke-finansielle data er det naturligvis afgørende for brugerne at disse data er retvisende, relevante og pålidelige. Der har været en uheldig tendens til, at ikke-finansielle informationer har været anset for mindre værdifulde, måske på grund af en større risiko for, at denne information er *“farvet”* af ledelsens subjektive vurderinger. Oplysninger i en årsrapport skal være neutrale og må ikke være ren PR, der kun fokuserer på virksomhedernes styrker.

Hensynet til effektiv distribution af informationer taler for, at der sikres en bedre struktur og fastlægges bedre retningslinjer for ikke-finansiell information.

Det internationale råd for integreret rapportering, IIRC, arbejder på at fremme brugen af integreret rapportering, og udsendte i 2013 et internationalt rammeværk for integreret rapportering, der søger at løse nogle af de mangler, der er påpeget i den traditionelle finansielle rapportering, og som heller ikke anses for løst ved blot at supplere den finansielle rapportering med en særlig ikke-finansiell rapportering. Integreret rapportering er ikke lovfæstet, og der er ikke nogen klar og ensartet definition af begrebet. Der er også et vist overlap med andre forslag til nyskabelser af rapporteringen, herunder Value Reporting (foreslået af Robert Eccles m.fl. i 2001) baseret på Value Drivers og forslaget om en sammenhængende rapportering i flere lag - Core & More (Accountancy Europe, 2015). I en række lande er der flere

og flere virksomheder, der rapporterer integreret, ofte sideløbende med den traditionelle finansielle rapportering.

At virksomhederne rapporterer integreret indebærer ikke nødvendigvis, at selve årsrapporten benævnes en integreret rapport, men snarere at virksomhederne inddrager ikke blot traditionelle CSR-forhold, som kendes fra rapportering om samfundsansvar (årsregnskabslovens §99a), men også hvordan humane, sociale, miljømæssige/omverdensrelaterede og videnskabelige/intellektuelle faktorer påvirker værdiskabelsen i bredere forstand på lige fod med finansielle resultater i rapporteringen. Det er derfor naturligvis i praksis ikke altid helt nemt at fastslå, om en given virksomhed rapporterer integreret eller ej, da der ikke er noget krav om, at virksomheden selv anvender begrebet *“integreret”* om sin eventuelle integrerede rapportering, og da mange virksomheder ikke selv vælger at benytte begrebet *“integreret rapportering”* som titel for sin årsrapport.

HOLLAND

På et af FSR – danske revisorer arrangeret roundtable om fremtidens rapportering den 22. maj 2017 var der præsentation af erfaringer med integreret rapportering i Holland. Blandt andet managing director Neil Stevenson, fra IIRC, deltog på mødet, og bidrog med et oplæg om udvikling og retningen inden for integreret rapportering. Det afholdte roundtable affødte to artikler om integreret rapportering i SIGNATUR, september 2017 på side 48-53. I artiklerne stilles der skarpt på, hvordan et dashboard understøtter integreret ledelse i en af de større revisionsvirksomheder, og hvorledes integreret rapportering stiller nye krav til revisorerne i Holland. →

Siden har en undersøgelse foretaget af Eumedion, der repræsenterer de institutionelle investorer i Holland, vist, at omtrent hver fjerde, af de i alt 103 børsnotede virksomheder på Euronext Amsterdam (Amsterdam Stock Exchange), rapporterer integreret. En udvikling som kun forventes at fortsætte:

“The dialogues that Eumedion has held with listed companies reveal that this number will continue to increase in the forthcoming years. A number of listed companies are still busy with the process of ‘integrated thinking’ and with the incorporation of sustainability risks and opportunities into the strategy and the business model of the company.”²

Holland har ikke noget lovkrav om at rapportere integreret, og det er ej heller obligatorisk for børsnoterede virksomheder, men alligevel er integreret rapportering blevet meget udbredt de seneste år. Til at begynde med var det eksterne faktorer, der drev udviklingen, men i dag oplever langt flere virksomheder værdien af at rapportere integreret. Samtidig erkendes dog, at rapporteringen er forskelligartet – nogle virksomheder kombinerer deres rapporter, nogle integrerer og andre rapporterer mere eller mindre separat. De færreste virksomheder kan levere en komplet integreret rapportering, der følger IIRC's rammeværk, endnu.³

På roundtablet deltog også hollandske Schiphol, der præsenterede deres arbejde med integreret rapportering. Et andet eksempel på integreret rapportering er den hollandske bank ING.

Schiphol og ING udarbejder begge kun en samlet *“Annual Report”*, der både indeholder den integrerede rapportering og de finansielle data. Det samme er i øvrigt tilfældet for danske Novo Nordisk, der også på ovennævnte roundtable præsenterede sine er-

faringer med integreret rapportering. For Novo Nordisks vedkommende tager den integrerede rapportering udgangspunkt i den tredelte bundlinje: Financial performance, Social performance og Environmental performance.

Begrebet integreret rapportering har formentlig sine rødder i den tredelte bundlinje, der har eksisteret som begreb i regnskabslitteraturen i mere end 20 år i erkendelse af, at virksomhederne ikke kun forfølger snævre økonomiske mål, men inddrager et bredere perspektiv i beslutninger, der kan påvirke samfundet i bredere forstand.

SYDAFRIKA

The Institute of Directors in Southern Africa, IoDSA, er en sydafrikansk non-profit organisation, der arbejder for at fremme god virksomhedsledelse. Det var IoDSA, der i 2009 introducerede *“King III”* (Sydafrikansk kodeks for Corporate Governance). Medio 2017 er King III erstattet af *“King IV”*. King er opkaldt efter den sydafrikanske selskabsretsadvokat og tidligere højesteretsdommer Mervyn E. King, der har været formand for blandt andet den sydafrikanske komité for god virksomhedsledelse og for IIRC.

Dette kodeks omhandler mange aspekter af god virksomhedsledelse, herunder integreret rapportering og disclosure. Alle organisationer (offentlig, privat eller non-profit) opfordres til at rapportere om governance, strategi og bæredygtighed. Det er obligatorisk for de cirka 300 virksomheder, der er noteret på Johannesburg-børsen (JSE) at forholde sig til King III efter et følg-eller-forklar princip. King IV bygger videre på King III, men de børsnoterede virksomheder skal fremover anvende King IV efter et følg-og-forklar princip. Samtidig er kodekset blevet strømlinet og afstemt med IIRC's rammeværk, og består nu af 17 grundlæggende principper.

Det er ikke et decideret lovkrav i Sydafrika at udarbejde en integreret rapport.

I en Executive Guide fra 2009 har PricewaterhouseCoopers i Sydafrika fremlagt anbefalinger om, hvordan man bør rapportere for at efterleve King:

“Reporting should be integrated across all areas of performance, reflecting the choices made in the strategic decisions adopted by the board, and should include reporting in the triple context of economic, social and environmental issues. The board should be able to report forward-looking information that will enable stakeholders to make a more informed assessment of the economic value of the company as opposed to its book value.”⁴

JSE har fastsat retningslinjer, der medfører, at børsnoterede selskaber skal rapportere integreret.

I marts 2014 endosserede Integrated Reporting Committee of South Africa, IRC, det internationale rammeværk for integreret rapportering, som er udarbejdet af IIRC. Sydafrika er, så vidt vides, det første land, der via en national komité har endosseret IR-rammeværket, og det bliver interessant, om andre lande følger efter.

EKSEMPLER PÅ INTEGRERET RAPPORTERING

Sydafrikanske børsnoterede virksomheder udarbejder typisk integreret rapportering som *stand-alone* rapporter, og samtidig udgives *Audited Annual Financial Statements*, som indeholder revisionspåtegning, regnskab, noter med videre. Denne dobbelte rapportering hænger formentlig sammen med, at virksomhederne både skal opfylde IFRS og King, og det er åbenbart mest hensigtsmæssigt at gøre det via to separate rapporter. Der er dog også nogle børsnoterede virk-

somheder, der inkluderer det detaljerede finansielle regnskab i et dokument sammen med den integrerede rapport. Ifølge IR-rammeverket er der ikke krav til én samlet rapport, da det af sektion 1E fremgår, at en integreret rapport kan være en stand-alone rapport og/eller separat redegørelse i den samlede årsrapport, men den integrerede redegørelse skal kommunikere klart og være identificerbar.

Opbygningen af Audited Annual Financial Statements er langt mere standardiseret, det vil sige ensartet fra virksomhed til virksomhed, end opbygningen af de integrerede rapporter. Vi kan se, at der er en tendens til, at integrerede rapporter i Sydafrika er lidt mere omfattende end de finansielle.

Det gælder, at en række sydafrikanske virksomheder i enten deres finansielle rapport eller den integrerede rapport nævner, at de rapporterer efter King III og/eller oplyser, at de er i gang med at forberede sig på den nyeste version King IV. Desuden er der i sydafrikanske rapporter henvist til, at IIRC's rammeverk er anvendt. Det gælder blandt andet:

- ArcelorMittal IR-rapport 2016 (integreret rapport, 104 sider & finansiell rapport, 88 sider)
- Woolworths IR-rapport 2016 (integreret rapport, 79 sider & finansiell rapport, 71 sider)

For eksempel kan man i ArcelorMittals rapport for 2016 læse:

“From 2017 we will report against the new King IV Code on Corporate Governance. To this end we began a process of aligning our disclosure in this report against the new code. This 2016 report was prepared in accordance with the recommendations of Principle 9.1 of King III and

the International Integrated Reporting (<IR>) Framework.”

ArcelorMittals har fået udarbejdet en såkaldt *independent limited assurance report*, hvor revisor blandt andet anfører:

“We have performed our limited assurance engagement in respect of the selected non-financial key performance indicator (KPI) disclosures to be published in the ArcelorMittal South Africa integrated annual report for the year ended 31 December 2016.”

Både ArcelorMittals og Woolworths integrerede rapport henviser til og gør brug af IIRC's seks kapitaler i deres beskrivelse af værdiskabelse.

HVAD KAN VIRKSOMHEDEN VINDE VED INTEGRERET TÆNKNING OG RAPPORTERING?

Reana Rossow, stifter af Next Generation og ekspert i CSR-rapportering i Sydafrika, fremhæver fem forhold, som hun vurderer er værdiskabende for sydafrikanske virksomheder:

- Forbinder afdelingerne
- Forbedrer interne processer, der medfører bedre forståelse for forretningen
- Ledelsen får større fokus på beslutninger, der skaber længerevarende fordele.
- Bedre formidling af strategi og forretningsmodel
- Værdiskabelse for interessenterne

Som ofte nævnt af IIRC og andre vil en virksomhedskultur båret af integreret tænkning være en forudsætning for en værdifuld integreret rapportering. Med andre ord er selve

den integrerede rapportering typisk kun toppen af isbjerget.

Ph.d.-studerende Chiara Demartini (University of Pavia) og assistant professor Sara Trucco (Università degli studi Internazionali di Roma) peger på, at kulturelle og historiske forhold kan spille ind, når virksomheder i et land vælger at gå forrest i udviklingen af nye ledelses- og rapporteringsnormer, idet *“the need for the social and economic empowerment of the black population has been a driving force in the development and evolution of the King Reports. As a matter of fact, it has been widely acknowledged that South African companies were the first to address IR issues because of the consequences of the end of apartheid”* (*“Integrated Reporting and Audit Quality. An Empirical Analysis in the European Setting”*, 2017, side 9).

Demartini og Trucco peger også på, at forhold, som sydafrikanske virksomheder medtager i rapporteringen blandt andet vedfører medarbejders sundhed og sikkerhed, aflønning, risikostyring, klimapåvirkning og CO2-reduktioner.

FRANKRIG

Integreret rapportering er et aktuelt emne også i Frankrig via det franske Institut Français des Administrateurs (French Institute of Directors), IFA. IFA er en sammenslutning af bestyrelsesmedlemmer, direktører med videre og har tæt på 4.000 medlemsvirksomheder i alle størrelser og på tværs af alle sektorer. IFA har til opgave at formidle nyt om governance, vidensdeling, deltagelse i den offentlige debat og informere om fordelene ved governance, der fremmer virksomhedernes konkurrenceevne. →

I publikationen: *“The Board of Directors and integrated reporting 2017”* opfordrer IFA til, at bestyrelserne adopterer integreret tænkning og udarbejder en rapport. IFAs direktør fremhæver, at en af bestyrelsens vigtigste funktioner er at definere en værdiskabelsesstrategi for selskabets aktionærer. Integreret tænkning og integreret rapportering er en indbygget del af denne funktion.

IFA opstiller i publikationen en række anbefalinger til direktør og bestyrelsesmedlemmer om at:

1. adoptere en tilgang til integreret tænkning og rapportering.
2. tage del i processen med integrerede tænkning, som udføres af de forskellige forretningsenheder i virksomheden.
3. definere virksomhedens strategi med hensyn til værdiskabelse for aktionærer.
4. formalisere virksomhedens vision og langsigtede strategi ved at identificere de konkurrencemæssige fordele og risici, der karakteriserer forretningsmodellen.
5. identificere, validere og overvåge de nøgleindikatorer, der kendetegner virksomhedens strategi.
6. udvikle og godkende “bestyrelsens strategiske rapport”, som er et vigtigt værktøj til at engagere sig med investorer.

Ifølge IFA aflægges 20 af de 40 største franske børsnoterede selskaber integrerede rapporter, og IFA forventer, at de resterende følger trop over de næste tre år.

Blandt de selskaber, der rapporterer integreret er:

- Valeo (integreret rapport, 36 sider & finansiell rapport, 87 sider)
- AXA (integreret rapport, 102 sider & finansiell rapport, 472 sider)

IIRC's retningslinjer danner rammerne for rapporterne og det er da også et fællestræk for dem, at der står noget i retning af:

“The report has been prepared based on the guidelines published by the International Integrated Reporting Council (IIRC)”.

Både Valeo og AXA udarbejder en stand-alone integreret rapport, der ikke indeholder de officielle finansielle data, hvilket, som tidligere nævnt, ikke modstrider IR-rammeverket, men det hensigtsmæssige i en sådan adskillelse kan diskuteres ud fra et brugersynspunkt. De franske virksomheder ser ud til – i modsætning til de sydafrikanske – at rapportere integreret i noget kortere form end den finansielle rapportering.⁵

AFRUNDING

Integreret rapportering er et begreb, som især store multinationale virksomheder arbejder med, selv om det ikke er forankret i den nationale regnskabsregulering eller i nationale eller internationale standarder. Erfaringerne er, at flere virksomheder begynder at indse fordelene ved integreret tænkning og rapportering. Desuden kan tilskyndelse til integreret rapportering – set fra et samfundsperspektiv – sikre, at virksomhedsledelsen og aktionærerne ikke kun følger snævre økonomiske resultatmål, men inddrager bredere perspektiver i virksomhedernes beslutninger.

Det af IIRC udsendte rammeverk har uden tvivl indflydelse på, hvordan de integrerede rapporter udformes i en række store koncerner globalt. Rammeverker og de faglige ini-

tiativer, der er med til at tegne udviklingen, kan forhåbentligt sikre mere ensartethed og mere pålidelig rapportering. Sydafrika er, så vidt vides, det første land, der via en national komité har endosseret brug af IR-rammeverket. Desuden har et institut for virksomhedsledere med videre i Frankrig for nyligt besluttet at anbefale integreret tænkning og rapportering. Det bliver interessant at se, om organisationer og myndigheder i flere lande vil fastlægge krav til eller normer for virksomheders brug af integreret tænkning og rapportering.

Der er endnu langt fra konsensus blandt virksomhederne om, hvad den integrerede rapport skal indeholde, hvilket afspejler sig i, at rapporteringen er meget mere forskelligartet end den finansielle rapportering. Der er heller ikke ensartet praksis med hensyn til formen for integreret rapportering. Virksomheder i Holland synes at have valgt at inkludere integreret rapportering i den officielle årsrapport, hvorimod den integrerede rapportering i sydafrikanske og franske selskaber ofte sker i form af stand-alone rapporter.

IIRC tillader begge fremgangsmåder, men den uensartede praksis blandt virksomhederne kan være uensigtsmæssig for regnskabsbrugere ud fra et sammenlignelighedshensyn.

Til gengæld giver fleksibiliteten i IIRC's retningslinjer god mulighed for at tilrettelægge en rapportering, der er relevant for den enkelte virksomhed og dennes regnskabsbrugere. •

Note

¹ Se magasinet "Fremtidens rapportering" (24 sider) udgivet af FSR – danske revisorer i regi af foreningens projekt om "Fremtidens rapportering og revision" i august 2016.

² <https://eumediton.nl/en/public/knowledgenetwork/publications/2017-proxy-season-evaluation.pdf>.

³ Udtalelse fra Marcus Looijenga, PwC Nederland, i Signatur, september 2017, s. 50.

⁴ <https://www.pwc.co.za/en/assets/pdf/executive-guide-to-kingiii.pdf>.

⁵ Dette udsagn er dog kun baseret på de få virksomheder, vi har set på.

Anders Thinggaard Christiansen studerer til statsautoriseret revisor og er audit manager hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af finansielle virksomheder.

NY HVID- VASK- LOV

Ismaeel Rasul studerer cand.merc.aud. og er audit senior hos Deloitte, hvor han primært arbejder med revision af større produktions- og handelsvirksomheder, herunder børsnoterede virksomheder.

Tekst / **Anders Thinggaard Christiansen**
og **Ismaeel Rasul**, *Deloitte Statsautoriseret
Revisionspartnerselskab*

INDLEDNING

Den 26. juni 2017 er den nye hvidvasklov trådt i kraft, som implementerer 4. hvidvaskdirektiv fra EU og indeholder en række væsentlige ændringer på hvidvaskområdet. Tilsvarende er FSR – danske revisors vejledning (version 2.0) blevet opdateret. Denne artikel tager udgangspunkt i vejledningen fra foreningen.

De væsentligste ændringer, som den nye lov medfører, er indenfor nedenstående områder:

- Paradigmeskift fra en regelbaseret tilgang til at blive mere risikobaseret, hvilket udmøntes i to forskellige risikovurderinger:
 - En overordnet risikovurdering for revisionsvirksomheden, hvilket medfører skærpet dokumentationskrav til risikovurderingen for at afværge, at revisionsvirksomheden kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terror.
 - En konkret risikovurdering for hver enkelt kunde, hvilket medfører, at det fremover bliver muligt at inddеле kunder i øget risiko, mellem risiko og begrænset risiko på baggrund af risikovurderingen. Endvidere stilles der skærpede krav om, at kundekend-skabsprocedure foretages – tidligere benævnt legitimationsprocedure – både når der sker ændringer i kunde-forhold, men nu også med passende intervaller.

- Udvidelse af de skærpede krav om oplysninger på politisk eksponerede personer – tidligere benævnt politisk udsatte personer – således at disse nu også omfatter personer, som er bosat i Danmark.
- Såfremt revisor bliver opmærksom på, at virksomheden har modtaget en eller flere kontantbetalinger i modstrid med reglerne om kontantforbud, vil et sådant forhold også skulle indrapporteres til SØIK, da der nu ikke længere gælder noget mindstekrav til strafferammen for den pågældende forbrudelse.
- Virksomheder omfattet af hvidvaskloven med mere end fem ansatte skal have oprettet en whistleblowerordning.
- Skatteunddragelse kan betragtes som en underliggende kriminalitet til hvidvask.
- Udvidelse af uddannelseskrav af ledelse og medarbejdere til også at omfatte relevante krav om databeskyttelse og gældende databeskyttelsesregler.

I det efterfølgende vil vi foretage en opsummering af de væsentlige elementer af den nye hvidvasklov – uden dog alene at have fokus på ændringer til de tidligere regler.

GENERELT OM HVIDVASKREGLERNE OG DEFINITIONER

Formålet med hvidvaskreglerne er at forhindre finansiering af terror samt hvidvask af penge fra strafbare overtrædelser.

I relation til definitionen af 'finansiering af terror' skal forstås direkte eller indirekte økonomisk støtte til terror. Vedrørende definitionen af terror henviser hvidvaskloven til straffelovens § 114, der definerer terror som:

“(..) den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer er defineret (...)”

Hvidvask er defineret direkte i hvidvaskloven som:

- Uberettiget at tage imod eller give andre del i et økonomisk udbytte eller midler, der stammer fra en strafbar lovovertrædelse, herunder skatteunddragelse.
- Uberettiget at skjule, opbevare, transportere eller på anden måde hjælpe nogen til at sikre økonomisk udbytte eller midler fra en strafbar lovovertrædelse.

HVEM OG HVAD ER OMFATTET AF REGLERNE?

Hvidvask definerer eksplicit de erhverv og personer, som er omfattet af reglerne. Heriblandt fremgår revisorer og revisionsvirksomheder, som godkendt i henhold til revisorloven. Hvidvaskreglerne skal iagttages, når der leveres ydelser indenfor revisors kerneområder (eksempelvis revision, regnskab, skat, moms, risikostyring, corporate finance med videre). Således vil opgaver, der ikke anses som typiske revisoropgaver, ikke være omfattet af hvidvaskloven.

Eksempler på denne slags ikke-typiske revisoropgaver kan være assistance med rekruttering af medarbejdere eller afholdelse af et oplæg for en tredjepart. →

KUNDEACCEPT

Inden revisor påbegynder levering af sine kerneydelser, skal revisor have verificeret, at kunden er den, han oplyser at være, og være overbevist om dette samt have indhentet dokumentation for dette. I denne forbindelse skal revisor sikre arkivering af kopi af den fremviste dokumentation og opbevaring af denne i fem år. Endvidere skal dokumentationen bag kundeaccepten løbende opdateres med passende intervaller – og særligt hvis revisor bliver opmærksom på ændringer i ejer- og/eller kontrolstrukturen, samt hvis omstændigheder ændrer sig, eller der er mistanke om hvidvask. Dette er som sådan ikke noget nyt, men er præciseret med den nye lov.

Hvis en kunde afvises grundet mistanke om hvidvask eller mistænkelig adfærd, skal der ske underretning herom til SØIK. Også selvom der ikke på noget tidspunkt har været et endeligt etableret kundeforhold.

Omfanget af indhentelsen af dokumentationen afhænger af revisionsvirksomhedens risikovurdering af kunden. Revisionsvirksomheden skal udarbejde og dokumentere risikovurderingen af kunderne med udgangspunkt i revisionsvirksomhedens forretningsmodel og baseret på udarbejdede skriftlige interne politikker, procedurer og kontroller for effektiv forebyggelse, begrænsning og styring af risikovurderingen for hvidvask og terrorfinansiering, som skal være individuelle for revisionsvirksomheden.

Politikker, procedurer og kontroller skal omhandle:

- Risikostyring
- Kundekendskabsprocedure
- Undersøgelsespligt
- Underretningspligt

- Screening af medarbejdere
- Intern kontrol
- Ledelseskontrol og kommunikation
- Uddannelses- og instruktionsprogrammer for medarbejderne
- Dokumentation.

I relation til kundeaccept og indhentelse af dokumentationen er dette delt op i følgende situationer:

- Fysiske personer
- Juridiske personer (ikke-fysiske personer)
- Lejlighedskunder.

FYSISKE PERSONER ¹

RISIKO	ANBEFALET DOKUMENTATION	STÆRK LEGIMITATION	ANBEFALET DOKUMENTATION
Begrænset risiko	Mindst én type af anden legitimation Beskrivelse af revisors kendskab til kunden.	• Kørekort • Pas • Sygesikringsbevis	• Dåbsattest • Vielsesattest • Print af søgning på internettet
Normal risiko	Stærk legitimation	• Nationalt identitetsbevis (udlænding) • Adgang til skattemappe	• CPR-registret • Regning udstedt fra offentlig myndighed
Forøget risiko	Stærk legitimation Yderligere handlinger ud fra revisors risikovurdering Skærpet overvågning.	• NemID • Digital signatur • Verificering af dokumentation fra uafhængig og pålidelig tredjemand. ²	• Dokumenter fra en offentlig dansk myndighed, som eksempelvis årsopgørelse fra SKAT • Søgning i databaser.

I modsætning til tidligere er der ikke krav om at indhente oplysninger om adresse. Revisor skal dog kontrollere, om oplysningerne er korrekte på baggrund af dokumenter eller oplysninger indhentet fra pålidelig og uafhængig kilde.

I relation til politisk eksponerede personer er det nu i medfør af den nye hvidvasklov et krav, at revisionsvirksomhederne skal indarbejde procedurer til at vurdere, hvorvidt deres kunder (uanset om de er bosat i Danmark eller udlandet) er politisk eksponerede personer.

Der gælder som udgangspunkt ekstra skærpede krav til verifikation af oplysninger om en politisk eksponeret persons identitet, oprindelsen af dennes midler og formue, ligesom der skal ske skærpet overvågning af kunden.

Det skal i tilknytning hertil nævnes, at familiemedlemmer og nære samarbejdspartnere til politisk eksponerede personer også bliver omfattet af de skærpede forhold.

Finanstilsynet skal offentliggøre en liste over de politisk eksponerede personer, som kan bruges i den forbindelse. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at familiemedlemmer og nære samarbejdspartnere ikke fremgår af denne liste, og at listen alene dækker personer, som er bosat i Danmark. Listen er endnu ikke offentliggjort, og det faktum, at denne ikke dækker alle potentielle politisk eksponerede personer, gør, at det at løfte denne opgave bliver særdeles udfordrende for revisionsvirksomhederne.

JURIDISKE PERSONER

Ved juridiske personer skal der indledningsvist ske en identifikation af den juridiske form af kunden (kapitalselskab, forening med videre) samt indhentelse af navn, CVR-nummer

med videre. Disse oplysninger skal kontrolleres/verificeres – kilder, der kan anvendes med henblik på dette, kan blandt andet være:

- Opslag i CVR
- Udskrifter fra SKAT
- Kopi af vedtægter.

Revisor skal også sikre sig, at den, der henvender sig på kundens vegne, er beføjet dertil og kan klarlægge dennes identitet på baggrund af en risikovurdering.

Derudover skal de reelle (fysiske) ejere identificeres og legitimeres. Det kommende register over reelle ejere kan med fordel benyttes til at understøtte arbejdet med at identificere de reelle ejere. Reelle ejere i loven forstås som:

- Personer, der i sidste ende ejer eller kontrollerer (direkte eller indirekte) en tilstrækkelig del af ejerandelene eller stemmerettighederne i selskabet. En direkte eller indirekte kontrol med over 25 procent af en juridisk person anses som indikation på direkte eller indirekte reelt ejerskab.
- Hvis der ikke er nogen, der ejer over 25 procent, er den daglige ledelse eller personer, der sidestilles hermed, reelle ejere, der skal legitimeres.
- Personer, som på anden måde udøver kontrol over et selskabs ledelse.
- Fonde:
 - Personer, der ifølge en fonds vedtægter eller på anden måde er særligt begunstigede eller, hvis disse personer ikke kendes, den personkreds, i hvis hovedinteresse fonden er blevet oprettet eller fungerer.

- For fonde, trusts eller lignende: Stifter, forvalter og protektor, hvis disse findes.
- Bestyrelsen i fonde, trusts eller lignende uanset beslutningskompetence.

Hvis ingen reelle ejere kan identificeres på baggrund af tilstrækkelig undersøgelse og dokumentation, og der ikke er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, skal den daglige ledelse betragtes som reel ejer, der skal legitimeres.³

LEJLIGHEDSKUNDER

For lejlighedskunder gælder som udgangspunkt, at revisor ud fra en konkret risikovurdering kan assistere disse uden yderligere handlinger vedrørende kundekendskabsproceduren. En lejlighedskunde vil være defineret som en kunde, hvor der ikke etableres et fast kundeforhold eller en fast forretningsforbindelse. En kunde, der udføres en erklæringsopgave for, kan ikke være en lejlighedskunde.

Det er vigtigt, at det noteres og dokumenteres i sagen, hvorfor revisor mener, at den konkrete kunde kan anses for en lejlighedskunde, og at en risikovurdering har ført til, at kundekendskabsproceduren er undladt.

Det skal noteres, at ovenstående kun gælder for handlinger vedrørende kundekendskabsproceduren – det vil sige, at revisor fortsat har sine forpligtelser i relation til undersøgelses-, noterings- og underretningspligt.

KONTANTFORBUD

Erhvervsdrivende, der ikke selv er omfattet af hvidvaskloven, må ikke modtage kontante betalinger på 50.000 kroner eller over. Dette skyldes, at der anses for at være en større risiko forbundet med hvidvask →

og finansiering af terror, når der er kontante transaktioner i spil.

Såfremt revisor bliver opmærksom på overtrædelse af kontantforbuddet, er forholdet omfattet af revisors rapporteringsforpligtelser, og derfor skal forholdet omtales i påtegning under kategorien rapporteringsforpligtelser i henhold til erklæringsbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Som noget nyt kræver overtrædelse af kontantforbud også indberetning til SØIK, selvom strafferammen er under et år for overtrædelse af kontantforbuddet. Årsagen er, at der fremover ikke gælder noget mindstekrav til strafferammen for den pågældende forbrydelse.

WHISTLEBLOWERORDNING

Virksomheder, der har flere end fem ansatte og er omfattet af hvidvaskloven, skal have etableret en whistleblowerordning. Denne skal være en særligt uafhængig og selvstændig kanal, hvor de ansatte kan indberette eventuelle faktiske/potentielle overtrædelser af hvidvaskloven anonymt.

AFRUNDING

Samlet set vurderes den nye hvidvasklov at medføre en væsentlig opstramning i forhold til de krav, som stilles til revisionsvirksomhederne. Med overgangen til en risikobaseret tilgang vil fokus dog blive flyttet fra områder med begrænset risiko til i stedet at omfatte de egentlige risikoområder. De særlige udfordringer bliver utvivlsomt vedrørende den stramning, som er sket i forhold til dokumentation for politisk eksponerede personer, hvor der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer fuldstændige offentliggjorte lister, som kan hjælpe med at identificere disse herunder familiemedlemmer og nære samarbejdspartnere. •

.....

Note

¹ Udarbejdet på baggrund af FSR – danske revisors vejledning (version 2.0).

² Det kan ikke overlades til tredjemand at indhente kundeoplysninger, såfremt der er forøget risiko og skærpet overvågning.

Kredsen af tredjemænd, der kan indhentes oplysninger fra, udvides endvidere fra finansielle institutioner til alle virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven samt visse virksomheder i tredjelande, der er omfattet af lignende krav.

³ Følgende virksomheder skal ikke registrere reelle ejere:

- Børsnoterede virksomheder
 - Enkeltmandsvirksomheder
 - Personligt ejet mindre virksomheder
 - Selvstændige offentlige virksomheder
 - Medarbejderinvesteringsselskaber
 - Filialer
 - Frivillige foreninger
 - Andelsboligforeninger.
-

C5 - Udskifte, beholde eller udvide? Skal, skal ikke?

Med "Quiink In" til C5 fjerner du manuelle/tidstunge papirgange med indkomne fakturaer, godkendelse og bogføring

Den gode gamle C5 (classic) har mange år på bagen, og Microsoft lader C5 gå planken ud om nogen år. Men C5 har aldrig været bedre, og sidder du med en C5, som er tilpasset og passer præcist til din virksomheds behov, så bør du nok læse videre her!

Hvad får du:

- Automatisk registrering/indlæsning af elektroniske fakturaer
- Match til indkøb/rekvisitioner
- Workflow og godkendelse direkte i C5
- Mulighed for at registrere fra scanner og e-mail/PDF
- Automatisk bogføring i Indkøb, Kassekladde og Projekt
- Digitalt PDF opslag på ikke bare kreditorfakturaer men også øvrige finans- og kassebilag

Hmmm.
Sagde du
nul papir
i C5?

Hvad slipper du for:

- Indtastning af bilag
- At lede efter regninger, som ikke er godkendt eller betalt
- At arkivere fysisk papir i mapper
- Udskrivning/kopiering til sagsmapper etc.

Kontakt:

Christian Juhl Petersen InterConnect A/S
23 200 600 Sørupvej 29
cjp@interconnect.dk 5700 Svendborg

Priser fra 15.000,- ekskl. moms

- Inkl. installation, opsætning og gennemgang
- Understøttes af version 2008, 2010 og 2012
- Kræver VAR lag og Basisudvikling
- Fordel med Indkøbs-, Projekt- og Ordremodul

Se mere om "Quiink In" eller andre Quiinkmoduler på www.quiink.dk

T / TEMA

Efteruddannelse: Gevinst til professionen og personen

Ledelse, Excel og clairvoyance. Der er mange muligheder for efteruddannelse derude, og der er mindst lige så mange årsager til at tage dem. Læs om nogle af dem her.

Tekst/ **Anders Birch Breuning,**
Context Media

Navn: Per Tange
Alder: 53 år
Stilling: Registreret revisor og direktør i Dansk Revision Viborg

det vil jeg have, så jeg vil tilmelde mig et internt lederkursus i Dansk Revision. Man bliver ikke for gammel til at lære, og det kommer forhåbentlig mine medarbejdere og kolleger på kontoret til gode."

Navn: Rasmus Dehn
Alder: 32 år
Stilling: Statsautoriseret revisor og director hos PwC i Slagelse

gang inden for en rimelig tid. Uddannelsen kan også give et netværk, som kan blive værdifuldt i forhold til senere forretningssamarbejder, som jeg interesserer mig for. Derfor har jeg allerede fra min karrieres start involveret mig i netværk, selvom man ikke kan kalde det konkret efteruddannelse."

Navn: Lone Drejer
Alder: 47 år
Stilling: Registreret revisor, Kreston CM, København

Specialiseret generalist

"Jeg har været kvalitetskontrollant for Revisortilsynet i 11 år, hvilket har medført en del kursusdage for at opretholde den rolle. Men udover den konkrete efteruddannelse som kontrollant betyder opgaven også, at jeg er med på stort set samtlige kurser, som medarbejderne fra kontoret tager på. For som kontrollant skal man være helt skarp på det faglige og have en bred viden inden for alle områder. Derfor er jeg ikke specialiseret inden for et område til trods for den megen efteruddannelse. Jeg skal være generalist både som kontrollant, men også i den rolle jeg har på kontoret, hvor medarbejderne kommer til mig med deres udfordringer, og jeg skal vide noget om alt.

I 26 år har jeg været selvstændig og haft medarbejdere uden at have nogen egentlig lederuddannelse. Men jeg har gjort op med mig selv, at

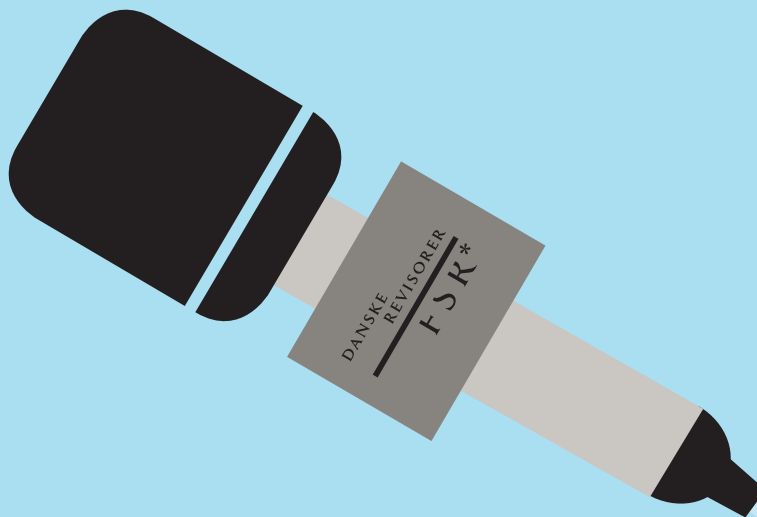
Plan om partnerskab giver tanker om MBA

"Min efteruddannelse har indtil videre primært bestået af interne kurser. Det er jo en af fordelene ved at være i en stor revisionsvirksomhed – kurserne bliver afholdt internt, og de bliver ofte afholdt af vores egne partnere. Jeg har også selv undervist.

Nu er det kun to år siden, jeg selv blev statsautoriseret, så der har ikke været tid til de store efteruddannelser. Men i horisonten er det ikke udelukket, at en efteruddannelse kunne være en lederuddannelse af en art. Det er min ambition at blive partner, og en partner i vores segment skal, efter min vurdering, kunne lede, skabe forretning og udvikle medarbejdere. En MBA (Master of Business Administration, red.) kunne være en god mulighed for at blive skarpere på de områder, men så skal jeg nok også i

Konkurrencen med de store kræver kommunikation

"I det næste halve år tager jeg en uddannelse i grundlæggende ledelse på Niels Brock fordelt over 13 dage. Jeg gør det, fordi det både er interessant, og fordi det er nødvendigt i mit job, hvor jeg samarbejder med en gruppe medarbejdere. Personligt er jeg nysgerrig på området; jeg har haft min stilling i et par år, børnene er flyttet hjemmefra, og der er kommet mere tid og ro, så nu var tiden rigtig. Det er ikke, fordi jeg skal have titel af leder i den nære fremtid. Det er mere uformelt end som så, men et element af uddannelsen er kommunikation, og det vil jeg blive bedre til. Det er et vigtigt værktøj i hverdagen over for kunderne, men det er også helt centralt, når det handler om udvikling af de unge

i faget. Vi er ikke store, og vi kan ikke tilbyde de unge det samme, som de store firmaer kan. Men hvis vi kan forstå og vejlede de unge og tale med dem, kan vi eksempelvis give dem de rette opgaver, som de synes er spændende. På den måde bliver kommunikation med eleverne et konkurrenceparameter over for de store.”

Navn: Else Winther

Alder: 57 år

Stilling: Registreret revisor og selvstændig, Vodskov

Alternativ uddannelse styrkede mavefornemmelsen

“For nogle år siden startede jeg for mig selv, fordi jeg løb sur i stramme deadlines og arbejde i weekender og på helligdage. Mit arbejde var ikke sjovt længere, og der skulle ske noget andet. Jeg tog mit liv op til revision, og tog en uddannelse i clairvoyance, fordi jeg ville blive bedre til at lytte til min intuition. Det siger sig selv, at jeg ikke bruger clairvoyance i mit arbejde – jeg laver absolut ikke alternative regnskaber – men jeg bruger det til at mærke efter, inden jeg siger ja eller nej til opgaver i min virksomhed. For jeg gider ikke længere blive kostet rundt af en kunde eller få skældud, hvis jeg ikke kan svare på alt på stående fod. Det skal være sjovt for mig, og jeg vil kun gøre det, jeg

har lyst til – jeg er blevet for gammel til ikke selv at sætte tempoet. Derfor er jeg blevet bedre til at mærke efter i mig selv og på kemien med en kunde, når de kommer til mig. Og er den ikke god, siger jeg nej tak. Det er vigtigere for mig, at jeg har det godt, end at jeg tjener mange penge. Jeg har også taget en uddannelse i kinesiologi (læren om fysiologi, anatomi og kroppens energisystemer, red.) for at lære at koble hjernen lidt mere fra nogle gange og lytte til kroppens egne signaler. Jeg bruger begge uddannelser til selvudvikling, og det påvirker måden, jeg arbejder på.”

Navn: Jørgen Paulsen

Alder: 59 år

Stilling: Registreret revisor og indehaver, Revicor, Aalborg

God revisor og god leder er ikke det samme

“For nogle år siden tog jeg en efteruddannelse i ledelse fra Aalborg Handelsskole. Det var et par år efter, jeg havde fået ledelsesansvar. Men fordi man er en god revisor, betyder det ikke nødvendigvis, at man er en god leder, og jeg havde behov for at lære mere om det. Det gjorde jeg dér.

I dag er jeg ansvarlig for udbuddet af efteruddannelse for ni revisionsvirksomheder, som

har slået sig sammen om opgaven for at løse den i fællesskab. Da jeg er den ansvarlige, er jeg også med på alle kurserne, og jeg har vel i løbet af tre år cirka 60 timers efteruddannelse mere end strengt nødvendigt. Det er kurser i både det revisionsfaglige og også kurser i eksempelvis særlige funktioner af Excel. Udover efteruddannelse giver netværket også mange kontakter, så der er mere at hente end blot det revisionsfaglige.” •

T / TEMA

Det summede af politik og liv i det gamle provianthus på Christiansborg, hvor FSR – danske revisorer, HK Stat og LO den 10. oktober havde inviteret til en såkaldt høring under overskriften 'Milliarder på spil' om SKATs aktuelle krise.

Milliarder på spil på Christiansborg

Provanthuset var oprindeligt en del af Christian den 4.s krigshavn og tjente som forråds-magasin for flåde og hær. Den 10. oktober var soldaterne skiftet ud med politikere, og det militære forråd erstattet af frisksmurte roastbeef-sandwiches, kaffe og kager.

Politikere fra begge fløje af folketingssalen blandede sig i salen med organisationsfolk og embedsmænd fra centraladministrationen. Alle var kommet for at høre, hvordan et skattegab på næsten 23 milliarder kroner ifølge HK, LO og FSR – danske revisorer kunne nedbringes og en del af pengene komme i statskassen. Skattegabets er forskellen mellem statens potentielle skatteindtægter og de faktiske skatteindtægter.

Dagens vært, Jesper Petersen (S) og medlem af folketinget, bød velkommen til de cirka 70 gæster. Indledningsvis takkede han HK, LO og FSR – danske revisorer for initiativet til konferencen, der sætter så markant fokus på skattevæsenet. På Christiansborg har der i for mange år været et ensidigt fokus på omkostningerne ved SKAT. Derfor så han frem til en høring om nye løsninger og investeringer.

Moderator Jacob Rosenkrands, der til daglig er vært på DR2s Deadline, satte rammerne for dagen. "I dag skal vi ikke diskutere fortidens synder i SKAT, for så skulle vi alle sammen have

været på internat i stedet for en halvdagskonference," jokede han og fremhævede i stedet vigtigheden af at se fremad på løsninger og fælles definitioner.

Flere kontrolmedarbejdere i SKAT

Helt centralt for dagens tema var præsentationen af en ny analyse af skattegabets betydning for det såkaldte finansielle råderum. Analysen, der blev præsenteret af Martin Kristian Brauer fra konsulenthuset Højbjerg, Brauer og Schultz, viser, at det er muligt at forøge statens indtægter med omkring 3,8 milliarder kroner årligt eksempelvis ved at ansætte 1.000 flere kontrolmedarbejdere i SKAT til at kontrollere landets virksomheder. Virksomhederne står nemlig for langt den største del af skattegabets, fremgår det af rapporten.

Herefter var det en veloplagt skatteminister, Karsten Lauritzen (V), der indtog scenen. Hans ambition er, at vi får en bedre skattekontrol, end vi har i dag, forklarede han. Derfor har han også afsat yderligere 400 millioner kroner til ekstra skattekontrol de næste fire år – hvad der svarer til cirka 130 ekstra kontrolmedarbejdere. Han erklærede sig i øvrigt enig i, at flere kontrolmedarbejdere vil føre til, at der kommer flere penge i statskassen, men samtidig stillede han sig tvivlende over for, om alle kontrolmedarbejdere er i stand til at opbære deres egen løn igennem øget kontrol.

Herefter var det værternes tur til at tage dagens tema under behandling.

Rita Bundgaard, formand for HK Stat, påpegede med henvisning til SKATs kuldsejlede it-system EFI, at it-sporene i SKAT skræmmer. *“Der er for mange eksempler på, at man har høstet gevinsterne, inden systemerne har virket.”*

Forinden havde LO-formand Lizette Risgaard, betonet, at det ville være rart, hvis nogle af de 23 milliarder kroner i skattegab, som samfundet har til gode, kom i statskassen.

Tillid er godt, men kontrol er også vigtigt
FSR – danske revisors egen Charlotte Jepsen tog tråden op og slog fast, at *“tillid er godt, men kontrol er også vigtig”*. Hun fremhævede, at SKAT selv vurderer, at 10 procent af virksomhederne bevidst snyder i skat. Omregnet svarer det til cirka 70.000 virksomheder. *“Det må være et minimum at disse virksomheder kontrolleres,”* mente direktøren. Løsningen er ifølge Charlotte Jepsen en kontrolindsats, der går på tre ben.

“For det første skal der ansættes flere kontrolmedarbejdere i SKAT. For det andet skal der investeres i udbygning af den digitale kontrol. For det tredje skal politikerne tage ved lære af de gode erfaringer fra personområdet og bruge en uafhængig tredjemand, eksempelvis en revisor til at indberette eller kontrollere indberetningerne, mod at virksomhederne opnår bedre vilkår,” lød det fra Charlotte Jepsen.

Arrangementet sluttede med en livlig paneldebat, hvor blandt andre Jesper Petersen (S), Dennis Flydtkær (DF) og direktør Kent Damsgaard (DI) blev udfordret af værterne og moderator Rosenkrands. I panelet var der bred enighed om, at der skal være en effektiv skattekontrol herhjemme, og at det blandt andet kræver flere kontrolmedarbejdere i SKAT. DIs Kent Damsgaard gjorde sig til talsmand for, at skattesnyd er unfair konkurrence. Netop derfor er der behov for at komme efter de 10 procent snydere, sagde han, men betonedes samtidig, at der er behov for at finde en balance. Kontroltryk skal balanceres

af forenkling, mente DI direktøren og fremhævede, at kompleksiteten i skattevæsenet er stor, hvilket er byrdefuldt for virksomhederne.

Fra flere sider var der desuden stor opbakning til at bruge revisorerne mere aktivt i skattekontrollen, eksempelvis gennem det moms- og skattetjek, som skatteministeren netop havde lanceret samme dag. Charlotte Jepsen var ifølge eget udsagn vågnet glad til nyheden om, at der indføres et frivilligt moms- og skattetjek, som giver fordele til de virksomheder, der lader sig kikke over skulderen. *“Der er tale om et banebrydende samarbejde imellem en offentlig myndighed og en privat aktør,”* lød det fra FSR – danske revisors administrerende direktør.

En af dem, der godt kan se fordele ved sådant et samarbejde er formand for HK Stat, Rita Bundgaard:

“Dagen i dag viser lige præcis, at når vi arbejder sammen om at skabe faktisk viden og kommer med virkelighedsbetragtningerne – også fra medarbejderne i SKAT – så er det muligt at få politikerne i tale på en helt anden måde. Vi lukker alle sammen lidt mere op for at være nysgerrige på hinanden. Vi ser den samme overordnede betragtning, selvom vi har forskellige interesser at pleje. Der er ingen tvivl om, at i HK Stat ser vi rigtig gerne, at der kommer flere medarbejdere i SKAT, men vi ser også rigtig gerne, at de får de rigtige værktøjer at arbejde med; det er både digitalisering, det er flere kollegaer og det kunne også være flere kollegaer i et privat samarbejde med eksempelvis revisorerne.”

På trods af to en halv times koncentreret skattedebat uden pause var næsten samtlige sæder i salen fortsat besat, da Jacob Rosenkrands takkede oplægsholdere og deltagere. Uden for på gangen lå stadig en del urørte sandwiches, men få benyttede lejligheden – alle havde fået rigelig ‘food for thought’.

Er du forsikret mod hackerangreb og it-nedbrud?

- Bestil en cyberforsikring, der dækker, hvis skaden sker

PRIS
fra 3.475 kr.
årligt

Internettet gør det nemt at dele informationer og data, men det er ikke uden risiko. Hvis systemerne bryder ned, eller fortrolige data falder i de forkerte hænder, kan det have store konsekvenser for dine kunder og din forretning.

I samarbejde med Marsh tilbyder FSR – danske revisorer nu en cyberforsikring, der dækker i tilfælde af bl.a. it-nedbrud og hackerangreb. Du får samtidig en ansvarsforsikring, der tager højde for den nye person-dataforordning, der træder i kraft i maj 2018.

Læs mere om forsikringen på fsr.dk/cyberforsikring og få et forsikringstilbud.

Som medlem af FSR – danske revisorer har du mulighed for at tegne alle de forsikringer, som du har brug for - både erhvervsmæssigt og privat. Til en fordelagtig pris. **Se mere på fsr.dk/forsikring**

DANSKE
REVISORER

FSR*

Hvad gør Erhvervsstyrelsen for at reducere fejl og mangler i virksomheders årsrapporter?

Erhvervsstyrelsen modtager årligt cirka 240.000 årsrapporter, som er indberettet elektronisk af virksomhederne eller virksomhedernes rådgivere. Årsrapporternes kvalitet er imidlertid ikke altid tilfredsstillende. Det gælder ikke mindst for de virksomheder, der ikke har en godkendt revisor tilknyttet. Erhvervsstyrelsens XBRL-systemer har en lang række indbyggede automatiske kontroller, der skal sikre kvaliteten af de indberettede årsrapporter, og styrelsen foretager også manuelle kontroller af udvalgte årsrapporter. Alligevel er de offentliggjorte årsrapporters kvalitet ikke altid tilfredsstillende. →

“Mange af datakvalitets-udfordringerne stammer fra det forhold, at vi har to filer af årsrapporten, henholdsvis PDF-filen og XBRL-filen. Det er vanskeligt for systemerne at sikre, at filerne indeholder samme information.”

Lise Fode, chefkonsulent, Erhvervsstyrelsen

Tekst/ **Lise Fode**, chefkonsulent, Erhvervsstyrelsen og **Jan Brødsgaard**, fagkonsulent, FSR – danske revisorer

Siden februar 2017 har medlemmer af FSR – danske revisorer haft mulighed for at indsende fejlagtige årsrapporter, som revisorerne er stødt på, til postkassen Rigtig-revisor@fsr.dk, som administreres af FSR – danske revisorers sekretariat. I skrivende stund har vi i foreningen modtaget cirka 70 årsrapporter, som efter en gennemgang i sekretariatet for en stor dels vedkommende videresendes til Erhvervsstyrelsen med oplysning om de konkrete fejl og mangler, der er fundet i årsrapporterne. Formålet med den digitale postkasse er at få de fejlbehæftede årsrapporter frem i dagens lys, så Erhvervsstyrelsen kan sanktionere eller vejlede virksomhederne og deres rådgivere. Det er vores håb, at vi dermed kan medvirke til at øge kvaliteten af de små virksomheders årsrapporter.

Revisorbranchen, Erhvervsstyrelsen og ikke mindst regnskabsbrugerne har en fælles interesse i, at virksomhedernes årsrapporter er af en ordentlig kvalitet og i det mindste overholder årsregnskabslovens krav.

SIGNATUR har talt med chefkonsulent i Erhvervsstyrelsen, Lise Fode, om digitale årsrapporter, datakvalitet og styrelsens indsats for at reducere fejl og mangler i virksomhedernes årsrapporter.

Hvordan ser styrelsen på kvaliteten af de digitale årsrapporter?

Med digitaliseringen har årsrapporterne nu fået 'stregkode' på, så det er muligt for brugerne at hente udvalgte informationer på en forholdsvis nem og overskuelig måde. Og efterspørgslen efter digitale regnskabsdata er stor og stigende. Det betyder samtidig, at der

er større krav til kvaliteten af årsrapporterne – både de læsbare i PDF-format og de digitale XBRL-data.

Desværre er kvaliteten endnu ikke der, hvor den bør være. Det skal der rettes op på. Erfaring med styrelsens regnskabskontrol viser, at data ikke altid er pålidelige. Vi ser flere forskellige typer af fejl i den digitale årsrapport, såsom mangelfulde oplysninger i XBRL-filen, fortegn fejl og forkert brug af decimaler. Vi arbejder hårdt på at sikre en bedre datakvalitet.

Mange af datakvalitets-udfordringerne stammer fra det forhold, at vi har to filer af årsrapporten, henholdsvis PDF-filen og XBRL-filen. Det er vanskeligt for systemerne at sikre, at filerne indeholder samme information.

Derfor er vi i øjeblikket ved at tage de første skridt til at undersøge mulighederne for at

overgå til inlineXBRL samt de konsekvenser, det kan have – både i forhold til selve systemet, men også i forhold til virksomheden og en eventuel rådgivers rolle. Erfaringerne viser dog, at det vil give en markant forbedring af datakvaliteten. InlineXBRL er et format, som indeholder tekst, der både er læsbart for mennesker og maskiner. Dette vil løse mange af udfordringerne med manglende sammenhæng mellem XBRL- og PDF-filen.

FSR – danske revisorers medlemmer finder mange fejlbehæftede årsrapporter, som via foreningens sekretariat kommer til styrelsens kendskab. Hvad gør I konkret for at sikre kvaliteten af offentliggjorte årsrapporter?

Et af vores værktøjer til at forbedre regnskabskvaliteten og dermed minimere fejlbehæftede årsrapporter er den såkaldte modtagekontrol. Når årsrapporten indberettes til Erhvervsstyrelsen, udsættes den for en række kontroller. Faktisk er der i øjeblikket implementeret over 100 modtagekontroller, og systemet udvikles fortsat. Systemet indeholder både hårde og bløde automatiske kontroller:

- **Hårde kontroller:** Årsrapporten afvises, og den kan ikke indberettes. Årsrapporten kan først indberettes, når det relevante forhold er rettet.
- **Bløde kontroller:** Virksomheden får en advarsel om, at der muligvis er fejl i årsrapporten. Virksomheden kan vælge at indberette årsrapporten desuagtet.

Udover den automatiske kontrol udfører styrelsen også manuel risikobaseret kontrol, eksempelvis i forbindelse med vores særlige indsatser over for regnskaber med revisorforbehold, regnskaber, hvor der er rod i bogføringen, og regnskaber med ulovlige kapitallejerlån med videre.

FAKTA

- Erhvervsstyrelsen modtager cirka 240.000 årsrapporter om året
- Der foretages cirka 10 millioner automatiske kontroller
- I 2016 blev cirka 5.600 fejl og mangler afværget i den automatiske kontrol
- Derudover foretager Erhvervsstyrelsen også manuel risikobaseret kontrol

Vi gennemgår henvendelserne fra FSR – danske revisors sekretariat om fejlbehæftede årsrapporter. Fejlene varierer i væsentlighed, og vi er enige i, at nogle af årsrapporterne er af meget ringe kvalitet. Alle årsrapporter med væsentlige fejl, som FSR – danske revisorer og andre henvender sig til styrelsen om, vil indgå i styrelsens kontrolindsats. Hvis der er tale om mindre fejl, benytter vi inputtet som inspiration til nye automatiske modtagekontroller.

Hvilke sanktionsmuligheder benytter styrelsen sig af?

Hvis en fejlbehæftet årsrapport slipper igennem modtagekontrollen, risikerer den at blive fanget i vores risikobaserede kontrol. I de almindelige kontROLSager, som vi tager op, anvendes typisk følgende reaktioner i forhold til årsrapporten:

- Påbud om, at virksomhedens ledelse straks berigtiger forholdet ved at indsende en ny årsrapport.
- Påbud om, at virksomhedens ledelse fremadrettet sørger for, at virksomheden overholder lovgivningens krav.

Hvis der ved en undersøgelse af en virksomheds årsrapport konstateres væsentlige fejl eller mangler i forhold til selskabslovgivningen eller regnskabslovgivningen, vil vi typisk også beslutte, at virksomheden ikke kan anvende muligheden for at fravælge revision i indeværende samt de to følgende regnskabsår.

Med det store antal modtagne årsrapporter er det helt afgørende, at vores kontrol er risikobaseret og fokuseret. Det er derfor, vi målrettet anvender flere forskellige indsatser som automatiske modtagekontroller, vejledning og dialog samt manuelle kontroller.

Hvilke muligheder for kontrol ser styrelsen på den lange bane?

Digitaliseringen af årsrapporterne er helt central for den videre brug af data både i forbindelse med nye muligheder såsom machine learning og eksempelvis til understøttelse af den risikobaserede udvælgelse af årsrapporter i kontrollen. I øjeblikket eksperimenterer vi for eksempel med machine learning på regnskabsdata.

Vil det være muligt at lære maskinen, hvordan eksempelvis ejendomme og kapitalandele korrekt indregnes, så den automatiske modtagekontrol på et tidspunkt kan overtage? Her er vi på et stadie, hvor vi eksperimenterer og indsamler erfaringer. Vi tror dog allerede nu så meget på potentialet i brugen af nye digitale teknologier, at vi sammen med SKAT har udarbejdet et forslag om systematisk risikovurdering på grundlag af machine learning, som er ved at blive vurderet politisk. Forslaget kræver blandt andet samkøring af data fra SKAT og Erhvervsstyrelsen, og lovforslag herom er sat på lovforslaggrammet til februar 2018.

På den mere visionære bane arbejder vi også med initiativet Automatisk Erhvervsrapportering, som udspringer af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016–2020. Automatisk Erhvervsrapportering er en ambitiøs vision om at fjerne alle erhvervsrettede indberetninger for små virksomheder gennem automatisering. Man kan forestille sig en ny digital offentlig infrastruktur, der indebærer automatisk udveksling af data mellem myndigheder og virksomheder uden at sætte ansvarlig datahåndtering og sikkerhed over styr. I et sådant fremtidsscenarie vil årsrapporten ikke nødvendigvis have samme form,

og data vil nødvendigvis heller ikke være de samme. Det vil samtidig betyde, at kontrollen også vil antage en anden form, da der vil være flere grunddata til stede. I dette arbejde er vi for tiden i analysefasen.

Konkret er vi ved at udvikle en række nye kontroller i forbindelse med de kommende krav per 1. januar 2018 om oplysning af revisors offentlige og unikke identifikationsnummer, det såkaldte MNE-nummer, i forbindelse med erklæringen. Det vil medvirke til at minimere antallet af forfalskede revisionspåtegninger.

Afslutningsvist kan også nævnes, at processen for indberetning af årsrapporter til omgørelse ændres per 1. januar 2018. Tidligere foretog styrelsen en konkret vurdering af forholdet bag omgørelsen med dertil hørende sagsbehandlingstid. Nu arbejder vi på en ændret proces, så omgjorte årsrapporter kan offentliggøres med det samme med hjælp fra automatiske kontroller. Det er dog væsentligt at bemærke, at selvom processen ændres, kan der kun ske omgørelse af årsrapporter, hvor det skønnes at være i regnskabsbrugernes interesse som en nødvendig rettelse af væsentlige eller åbenbare fejl eller som berigtigelse af ulovlige forhold. •

Årsrapporten skal som udgangspunkt indberettes digitalt i PDF- og XBRL-format til Erhvervsstyrelsen via en af følgende indberetningsløsninger:

- Regnskab Basis er et let tilgængeligt online værktøj til dannelse og indberetning af årsrapporter for små virksomheder
- Regnskab Special er styrelsens specialløsning, hvor indberetteren har større frihed til at fastlægge årsrapportens indhold og struktur, og hvor regnskabsdata indberettes i både XBRL- og PDF-format.
- System til system er en løsning, hvor indberetterens system har direkte integration med virk.dk

Risikoens tveæggede sværd

Når virksomheder skal vokse, træffes der risikable beslutninger. Af og til går det godt, og af og til går det skidt. Et nyt projekt skal øge antallet af succeser og reducere nedturene.

Tekst/ **Ole Østrup**,
Head of communications, Industriens Fond

Vækst kræver investeringer. "Hvo intet vover, intet vinder", hedder det sig. Nye fabrikshaller, moderne produktionsanlæg, udvikling af innovative produkter, forskning til fremtidens løsninger, eksportsatsninger og ansættelse af nye specialister. Listen er lang over dyre og mindre dyre investeringer, der jævnlige foretages i danske virksomheder for at sikre den fremtidige vækst.

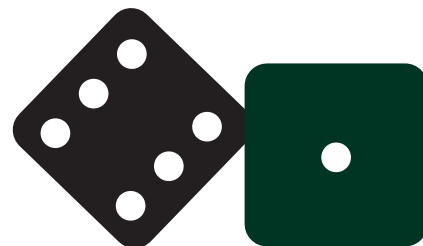
Investeringerne er på hver sin måde risikable, og forud for den enkelte beslutning ligger som oftest et langt analyseforløb. Plusser og minusser skitseres parallelt med økonomiske overvejelser om opportunity costs og øvrige konsekvenser.

"Alle virksomheder træffer risikable beslutninger. Størrelse og omfang varierer naturligvis meget fra virksomhed til virksomhed, men fælles for dem alle er, at nogle beslutninger munder ud i vækst og fremgang, mens andre beslutninger fører til kriser og i værste fald konkurer," siger professor Thomas Plenborg fra Copenhagen Business School.

Han skal i de kommende år stå i spidsen for projektet Risikoens tveæggede sværd, der udføres i samarbejde med FSR – danske revisorer og Erhvervsstyrelsens Early Warning-program, der begge bidrager med både erfaringer, viden og relevante data.

Små skridt med stor virkning

Der træffes tusindvis af beslutninger hver dag i dansk erhvervsliv. Store såvel som små. Mange af dem handler om allokering af ressourcer og prioritering af investeringer.

RISIKOENS TVEÆGGEDE SVÆRD

Projektet ledes af professor Thomas Plenborg fra Institut for Revision og Regnskab på Copenhagen Business School. Projektet udføres sammen med FSR – danske revisorer og Erhvervsstyrelsens Early Warning-program.

Projektet forventes at vare i tre år og har modtaget en bevilling på 4,5 millioner kroner fra Industriens Fond.

Læs mere på:
www.industriensfond.dk/RTS

Kort fortalt vil vi gerne finde ud af, hvad det er for faktorer, der gør risikable beslutninger til succeser og omvendt, hvad det er for beslutninger eller hændelser, der fører til nedture.”

Thomas Plenborg
professor, Copenhagen Business School

“Ser vi på erhvervslivet som helhed, er der en kæmpe gevinst gemt i at træffe bedre beslutninger og højne chancen for, at nye produktlanceringer skaber flere og glattere kunder, og at indkøb af teknologi og udstyr skærper konkurrenceevnen. For den enkelte virksomhed kan det være en stor fordel, og på landsplan vil blot et par procents forbedringer gøre en verden til forskel,” siger administrerende direktør, Mads Lebech fra Industriens Fond, der har støttet Risikoenes tveæggede sværd med 4,5 millioner kroner som led i fondens temaind kaldelse om ledelse.

“God ledelse er en direkte vej til vækst og fremgang. Med det udgangspunkt efterspurgte fonden nye projektidéer, der kan bidrage med ny viden og nye værktøjer til erhvervslivets ledere og dermed ruste dem til at agere bedre i en omskiftelig hverdag; blandt andet i forhold til bedre risikotagning,” fortæller Mads Lebech om baggrunden for fondens bevilling.

Først viden – så værktøj

Og netop viden og værktøjer er de to hovedelementer i Risikoenes tveæggede sværd. Når projektet for alvor sættes i værk ved årsskiftet, vil det blive gennemført i to overordnede faser og slutteligt munde ud i et brugervenligt værktøj, som kan benyttes af ledere og ejerledere i danske virksomheder.

“Første fase kommer til at fokusere på eksisterende viden inden for risikotagning. Her kommer vi til på struktureret vis at indhente erfaringer fra alle projektpartnerne. Hver især har vi massevis af data, som kan vise forskellige sammenhænge mellem de beslutninger, der træffes, og det resultat, der kommer ud af det. Derudover kommer vi også til at dykke ned i den ek-

sterende litteratur på området, ligesom vi skal tale med mange beslutningstagere fra udvalgte virksomheder om deres erfaringer på området,” fortæller Thomas Plenborg om projektet, der fortsat er i en meget tidlig fase.

“Tanken er, at vi med den nye viden kan opstille nogle hypoteser og dernæst teste disse gennem kvantitative data. Takket være enestående registerdata fra blandt andre Danmarks Statistik, kan vi lave nogle interessante kryds, så vi, udover de regnskabsmæssige tal også kan undersøge, hvordan eksempelvis ejerlederens personlige forhold spiller ind, når en virksomhed agerer på en bestemt måde og træffer risikable beslutninger med tab eller gevinst til følge,” forklarer Plenborg og nævner sygdom, dødsfald, skilsmisse, privatøkonomiske forhold, alder, uddannelsesniveau og køn som værende relevante at se nærmere på – og at kunsten måske i virkeligheden ligger i at begrænse sig til de mest afgørende faktorer.

Benchmark, dialog og handling

Når de to forskningsfaser er gennemført, skal projektet for alvor ud i virksomhederne og bane vej for bedre beslutninger og høje risikopræmier.

“Når fonden støtter forskningstunge projekter, er det for at skabe ny viden. Men afgørende er det også, at den nye viden kommer erhvervslivet til gode. Et vigtigt element i dette projekt er værktøjet, der bliver en kulmination på de mange analyser og datakryds. Værktøjet skal gøre den nye viden håndgribelig og anvendelig ude i den enkelte virksomhed og hos den enkelte leder,” forklarer Mads Lebech om det benchmarkingværktøj, der rulles ud senere i projektforløbet.

Værktøjet skal blandt andet gøre det muligt at identificere, hvilke områder og faktorer der er afgørende for den enkelte virksomhed, ligesom virksomheden eller lederen skal kunne benchmarke sig selv og sin egen adfærd på det pågældende felt.

“Og her spiller revisorerne en formidende rolle. Ud over at kende virksomhedens økonomiske situation indgående, er revisoren også en person, der lyttes til. Og som virksomhederne har tillid til. Med det nye værktøj foran sig kan virksomhedsledere og revisor tage en mere velbegrundet snak om prioriteringer og fremtidige beslutninger. På den måde vendes beslutningerne mere indgående og på et godt og velfun-

deret grundlag, inden de træffes, og forhåbentlig kommer der mere vækst og færre nedture ud af det,” lyder det forventningsfuldt fra Mads Lebech, og det scenarie ser man også gerne udspille sig fra professorens side.

“Det bliver en lang rejse med en masse iterative processer. Hypoteser skal testes, og værktøjet skal udvikles og afprøves. Men hvis det går som ønsket, kan projektet gøre en stor forskel,” fortæller Thomas Plenborg. •

LEDELSE PÅ AGENDAEN

Risikoenes tveæggede sværd udspringer af Industriens Fonds temaindkaldelse om ledelse. I alt er syv projekter blevet søsat i kølvandet på temaindkaldelsen, og de beskæftiger sig blandt andet med indsamling af business intelligence, ledelsesudvikling via en app, lederens tidsallokering i dagligdagen og brugen af informationsteknologi i ledelsesarbejdet.

Læs mere på:
www.industriensfond.dk/temaindkaldelser

REVISORERNES NYE ROLLE

Revisorer kan mere end regnskab. En række projekter fra Industriens Fonds projektpor- tefølje arbejder tæt sammen med revisorer. Det gælder blandt andet i Center for Ejerle- dede Virksomheder og i projektet IPR Busi- ness Insights, som arbejder med patenter.

MÆRKEDAGE

Fødselsdage og jubilæer

Januar 2018

Statsautoriseret revisor og indehaver **Torsten Blichert**, Torsten Blichert i Birkerød, fylder 70 år den 2. januar 2018.

Statsautoriseret revisor **Jørn Flaaris**, Skals, fylder 70 år den 3. januar 2018.

Statsautoriseret revisor **Preben Pedersen**, BDO i Viborg, fylder 50 år den 3. januar 2018.

Statsautoriseret revisor **Stig Larsen**, Revisionsfirmaet Stig Larsen på Frederiksberg, fylder 75 år den 4. januar 2018.

Registreret revisor og partner **Morten Olsen**, Dansk Revision Århus, fylder 60 år den 9. januar 2018.

Revisor, cand.merc.aud. **Allan Dalsgaard**, Ri Statsaut. Revisorer i Højbjerg, fylder 50 år den 10. januar 2018.

Statsautoriseret revisor **Jan Stender**, Beierholm i København, fylder 50 år den 12. januar 2018.

Registreret revisor **Bertel Langgaard Jensen**, Thisted, fylder 50 år den 18. januar 2018.

Statsautoriseret revisor **Kaj Søllingvraa**, Gråsten, fylder 70 år den 18. januar 2018.

Statsautoriseret revisor og indehaver **Søren Revsbæk**, Revsbæk Revision i Næstved, fylder 50 år den 19. januar 2018.

Registreret revisor **Bent Kragh**, BK Revision, fylder 60 år den 21. januar 2018.

Registreret revisor **Vagn Troels Jørgensen**, Kokkedal, fylder 75 år den 27. januar 2018.

Februar 2018

Statsautoriseret revisor og partner **Søren Skov Larsen**, Ernst & Young på Frederiksberg, fylder 50 år den 2. februar 2018.

Statsautoriseret revisor og partner **Torben Kristensen**, Ernst & Young på Frederiksberg, fylder 60 år den 2. februar 2018.

Registreret revisor og indehaver **Søren Stenkilsson**, Stenkilsson Regnskabsservice i Lyngby, fylder 50 år den 3. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Steen Klit Andersen**, BDO i København, fylder 60 år den 5. februar 2018.

Statsautoriseret revisor og partner **Jan Bo Hansen**, Deloitte i København, fylder 60 år den 6. februar 2018.

Indehaver **Per Berthelsen**, Colias Revision i Kolding, fylder 50 år den 9. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Carsten Bjørn Nielsen**, Døssing & Partnere i Hillerød, fylder 60 år den 10. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Poul Bernhardt Larsen**, Frederiksberg, fylder 70 år den 10. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Karl Nørgaard**, Greve, fylder 80 år den 15. februar 2018.

MÆRKEDAGE

Marts 2017

Registreret revisor og partner **Heidi Hovmark Pedersen**, Revision Limfjord i Thisted, fylder 50 år den 16. februar 2018.

Statsautoriseret revisor og partner **Lars Kronow**, Deloitte i København, fylder 50 år den 16. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Carsten Stohn**, Charlottenlund, fylder 75 år den 21. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Arne Pedersen**, Aarup, fylder 70 år den 23. februar 2018.

Statsautoriseret revisor **Villy Steen**, Hjørring, fylder 70 år den 5. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Bent Kræmer**, Greve, fylder 85 år den 11. marts 2018.

Statsautoriseret revisor og indehaver **Bent Jørgensen**, Revisionsfirmaet Bent Jørgensen i Nærum, fylder 70 år den 12. marts 2018.

Registreret revisor og indehaver **Jørgen E. Paulsen**, Revicor i Aalborg, fylder 60 år den 14. marts 2018.

Skatterådgiver **Kai Aage Petersen**, Vejle Skatterådgivning, fylder 80 år den 15. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Ole Tønnesen**, Revisionsfirmaet Ole Tønnesen i Hille-rød, fylder 60 år den 16. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Hans Henrik Berthing**, Verifica i Aalborg, fylder 50 år den 18. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Ejner Søndberg**, Birkerød, fylder 80 år den 20. marts 2018.

Registreret revisor og indehaver **Mogens Andersen**, Revisionsfirmaet Mogens Andersen i Helsingør, fylder 60 år den 20. marts 2018.

Økonomichef **Brian Haven Jensen**, Løvsbjerg Ejendomme i Horsens, fylder 50 år den 22. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Henrik Bojer**, BHA Statsautoriseret Revision i Helle-rup, fylder 60 år den 26. marts 2018.

Statsautoriseret revisor **Bent Nielsen**, København, fylder 70 år den 27. marts 2018.

Virksomhedsjubilæer

Danrevi Løgstor har 50 års jubilæum den 1. januar 2018.

FI Revision i Taastrup har 30 års jubilæum den 1. januar 2018.

Schmidt Revision i Odense har 25 års jubilæum den 1. januar 2018.

Revisionsfirmaet Jan Kristensen i Søborg har 25 års jubilæum den 6. januar 2018.

N / NAVNESTOF

Viceformand Lars Kronow fylder 50 år

Den 16. februar 2018 fylder statsautoriseret revisor Lars Kronow 50 år. Deloitte-partneren påpeger, at revisorbranchen står midt i en brydningstid, og at den digitale udvikling accelererer meget kraftigt. Vi investerer massivt i kompetencer og i nye teknologier, som skal øge værdien for kunderne og effektivisere vores processer. Midt i forandringerne skal vi dog stadig huske værdien af vores traditionelle revisordyder, for den er høj, lyder ordene fra fødselaren.

Efter HH-uddannelsen begyndte Lars Kronow sin karriere som revisor-assistent hos den hedengangne revisionsgigant Arthur Andersen i 1986. Firmaet var globalt forankret, hvilket trak i den 18-årig Lars Kronow, der ellers stod med flere jobtilbud på hånden. Da Arthur Andersen i Danmark i 2002 blev lagt sammen med Deloitte, fulgte Lars Kronow med og blev indehaver.

I sit arbejde som kundeansvarlig partner for en række større finansielle og ikke-finansielle virksomheder fungerer Lars Kronow i dag som aktiv sparringspartner for bestyrelser og direktioner. Han rådgiver virksomhederne inden for en række komplekse områder og sidder i FSR – danske revisors bestyrelse på fjerde år. Han blev ved generalforsamlingen i maj 2017 udpeget som ny viceformand.

Det handler om mennesker

Efter mere end 30 år med hænderne dybt nede i revisorbranchens muld er Lars Kronows veneration for faget intakt.

“Det motiverer mig rigtig meget at beskæftige mig med mennesker, virksomheder og spændende komplekse udfordringer og være en del af et globalt firma med så mange dygtige kollegaer. Når den teknologiske udvikling accelererer og gør vores verden endnu mere international og kompleks, oplever jeg det som et meget stort privilegium at være omgivet af så mange dygtige kollegaer – både inden for og uden for landets grænser,” fortæller Lars Kronow.

I en tid hvor alt, der kan digitaliseres, bliver digitaliseret, må mer-værdien findes i det, der ikke kan digitaliseres, blandt andet i den personlige relation til og betjening af kunderne. Lars Kronow oplever, at den tillid revisorerne har hos sine kunder og den viden og indsigt, som revisorerne bidrager med, giver et unikt udgangspunkt for at kunne gøre en forskel.

“Det driver mig at møde nye mennesker og at få lov til at gøre en forskel. Vi har som branche en unik mulighed for at blive involveret, når virksomhederne skal etablere et grundlag for at kunne træffe væsent-

lige beslutninger. Her kan vi levere værdifulde input, fordi vi på den ene side har dybt kendskab til den enkelte virksomhed og på den anden side har bred indsigt i, hvad der sker i markedet og i de forskellige industrier. Mange gange udgør regnskab og tal indgangen til kunden, men for mig er det også meget inspirerende at blive inddraget som sparringspartner, når virksomheden ønsker at drøfte eksempelvis den forretningsmæssige del,” forklarer Lars Kronow.

Branchens faglige profil ændrer sig

Lars Kronow forudser, at revisorbranchen fremover vil ansætte medarbejdere med et højere uddannelsesniveau end tidligere og med flere forskellige kompetencer for at kunne leve op til kundernes krav og behov. Men samtidig må en dygtig revisor, der kan sit håndværk, aldrig undervurderes.

“Hver gang vi foretager os noget, skal vi sikre os, at vi på begavet vis udnytter teknologien. Jeg tænker eksempelvis på, hvordan vi med Big Data og de rigtige analyseværktøjer hele tiden kan komme tættere på det, vi laver. Revision har historisk set været koncentreret om nogle bestemte tidspunkter på året, men fremover tror jeg, at revision bliver mere dynamisk og realtime-baseret. Det kræver dog, at vores fag henter ressourcer udefra, hvis det skal lykkes. Jeg kan sagtens forestille mig, at vi i højere grad vil se ingeniører, matematikere, aktuarer og IT-specialister som en naturlig del af revisorfaget,” fortæller Lars Kronow og fortsætter:

“Men når det er sagt, må vi aldrig undervurdere den meget høje værdi, som grundelementerne i revisor-delen bærer på. Vi kan ikke bare lade tekniske løsninger tage over, for revision handler rigtig meget om mennesker og tillid. Vi skal holde fast i vores kernekompetencer, eksempelvis vores økonomiske forståelse og vores evne til at kunne afkode komplekse data i forståelsen af den virksomhed, der ligger bag dataene. Flere statistikker viser nemlig, at revisorerne job er et af dem, der fremover erstattes af robotter og kunstig intelligens. Jeg tror ikke på, at den teknologiske udvikling bliver en dræber, men snarere et spørgsmål om, at vi skal tænke anderledes, og at flere forskellige faglige profiler er nødt til at interagere,” vurderer Lars Kronow. •

SMV-Forum 2018

Digitalisering – er det virkelig så enkelt?

Bliv klogere på digitalisering og hvad det betyder for din og dine kunders forretning. Sæt kryds i kalenderen den 10. og 11. januar 2018 og glæd dig til to dage i Middelfart, hvor du bliver klædt fagligt på til den nye sæson – og til fremtiden.

Sædvanen tro opdaterer vi dig naturligvis om aktuelle emner inden for revision, regnskab og skat og moms. Dette er din oplagte mulighed for at få de første OE-timer i hus.

Derfor skal du deltage på SMV-Forum 2018:

- Du kan få faglig ajourføring inden for revision, regnskab, skat og moms
- Du kan blive klædt på til at bruge CaseWare effektivt
- Du kan blive inspireret til forretningsudvikling, salg og effektivitet i dagligdagen
- Du får ideer til emner, som du kan rådgive dine kunder om
- Du og dine kolleger mødes med andre SMV-revisorer.

Læs mere på fsr.dk/smv-forum

2018

SMV-FORUM*

HENRIK CARMEL,
FSR – danske revisorer
ANMELDER

NYT OM REVISION

'Ny revisorlovgivning 2016/2017 – De største ændringer' er titlen på en ny udgivelse, der er skrevet af statsautoriseret revisor Lars Kiertzner og registreret revisor Niklas Tullberg Hoff. De har arbejdet sammen som fagkonsulenter i FSR – danske revisorer, og de har også undervist sammen. I bogen samler de op på en række af de mange spørgsmål, de har fået fra landets revisorer – og som de øvrigt har beskæftiget sig med i en række faglige artikler, kommentarer, nyheder og høringssvar.

Revision af virksomheder af særlig offentlig interesse

Bogen er opdelt i to hovedkapitler. Det første kapitel fokuserer på de forhold, der gør sig gældende for revision af virksomheder af særlig interesse for offentligheden. Det er de børsnoterede virksomheder, banker, realkreditinstitutter og forsikringsselskaber, også kaldet Public Service Entities eller blot PIE-virksomheder. Da nye og mere restriktive EU-regler trådte i kraft i 2016, ændrede man ved samme lejlighed lovgivningen i Danmark. Der er dog fortsat krav om partnerrotation i de store ikke-børsnoterede virksomheder. Og revision af kommuner og regioner, som ikke er reguleret af EU's regler om revision, fik en ny bekendtgørelse med regler, der delvist er inspireret af EU-reglerne.

I hvert medlemsland kunne man vælge at udnytte en række muligheder i EU-forordningen for at afvige fra bestemmelserne. Forfatterne gennemgår, hvilke regler Danmark har valgt at afvige fra. Det gælder særligt for så vidt angår de ydelser, som det ifølge forordningen er blevet forbudt at yde, når en revisionsvirksomhed foretager revision af en PIE-virksomhed. Håndteringen af forbuddet bliver ikke nemmere af, at man i forskellige lande har valgt at udnytte mulighederne forskelligt. Det betyder, at revisionsvirksomhederne skal have styr på det globale kludetæppe af regler, da PIE-revisionsklienterne typisk har aktiviteter i mange forskellige lande.

EU-forordningen kan også give hovedbrud på et andet område, nemlig firmarotation, hvor blandt andet overgangsreglerne kan give anledning til spørgsmål. Bogen giver også en gennemgang af reglerne for loftet over det honorar, som revisionsfirmaerne må modtage for andre ydelser end revision, arbejdet i revisionsudvalgene og information om de særlige krav til revisionspåtegningen i PIE-virksomheder.

Relevant information til alle revisorer

Bogens andet kapitel er relevant for alle revisorer, også de der kun har mindre virksomheder som kunder. Blandt de omtalte emner er cooling-off reglerne, der nu betyder, at alle revisorer skal undlade at påtage sig et job som leder eller bestyrelsesmedlem for en virksomhed i en periode, efter de har underskrevet en revisionspåtegning. Vi får en gennemgang af reglerne om udveksling af informationer mellem en fratrædende og tiltrædende revisor samt af den nye revisionspåtegning. Afsnittene om kvalitetsstyring og kvalitetskontrol er ligeledes interessante for både PIE- og SMV-revisorer, hvilket også gælder når det kommer til en orientering om de nyeste afgørelser fra Revisornævnet. Bogen egner sig både til opslag og til samlet læsning. Der er kommet mange regler til i 2016/2017, og læseren får både overblik og viden om mange af de nuancer, som er værd at kende til for den praktiserende revisor. •

Titel: Ny revisorlovgivning 2016/2017 – De største ændringer

Sideantal: 212 sider

Forfatter: Lars Kiertzner og Niklas Tullberg Hoff

Pris: 392 kroner eksklusiv moms

ISBN: 978-87-619-3952-4

Forlag: Karnov

OM SIGNATUR

Udgiver

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK – 1306 København K
Tlf. 3393 9191

Inspirationsgruppe

Jonna Roth, registreret revisor, Kappelskov Revision
Jeanette Vetlov, registreret revisor, DØSSING & PARTNERE
Thomas Hjortkjær Petersen, statsautoriseret revisor, Deloitte
Brian Tolvstein, cand.merc.aud., Rigsrevisionen
Henrik Kyhnauv, statsautoriseret revisor, KPMG
Louis Strøm, registreret revisor, Baagøe Schou

Redaktion

Charlotte Jepsen, adm. dir. (ansv. red.)
Jan Wie, kommunikationschef (redaktør)
Julie Gjøtterup Andersen, redaktionsassistent
Henrik Carmel, fagkonsulent
Jan Brødsgaard, fagkonsulent

Redaktionen er afsluttet den 16. september 2017. Synspunkter, der kommer til udtryk i SIGNATUR, behøver ikke nødvendigvis at svare til eller være udtryk for FSR – danske revisorer's officielle holdninger.

Design og layout

e-Types Daily

Forsidefoto

Daniel Hjorth

Tryk

Specialtrykkeriet Arco

Oplag

6.500 eksemplarer

Annoncesalg

DG Media
Havneholmen 33
DK-1561 København V
Tlf. 7027 1155
Annoncekonsulent Kim Larsen,
kim.l@dgmedia.dk

Udgivelsesplan for 2017

Nummer 1: 1. marts
Nummer 2: 17. maj
Nummer 3: 18. september
Nummer 4: 27. november

Abonnement

Pris for årsabonnement:
480 kroner ex moms.
Henvendelse til fagkoordinator
Gitte Jensen på mailadresse gje@fsr.dk

ISSN 2245-2117

SIGNATUR er tilmeldt Danske Specialmedier
og oplagskontrolleret af FMK

DANSKE
REVISORER
FSR*

FORSIKRINGER TIL REVISORER

Det komplette forsikringsprogram til din revisionsvirksomhed

— attraktive muligheder for ejere og medarbejdere

Via foreningen har du nu mulighed for at tegne alle de forsikringer, som du har brug for – både erhvervsmæssigt og privat – til en fordelagtig pris.

Vores forsikringstilbud omfatter bl.a.:

- Revisoransvarsforsikring (forhøjet sum)
- All-round erhvervsforsikring
- Firmapensionsordning til både ejere og medarbejdere
- Gruppeulykkesforsikring og gruppelivsforsikring
- Alle private forsikringer (med samlerabat).

Brug dine medlemsfordele nu. Bestil dine forsikringer via foreningen og bliv forsikret til en attraktiv pris.

Læs mere på www.fsr.dk/forsikring.

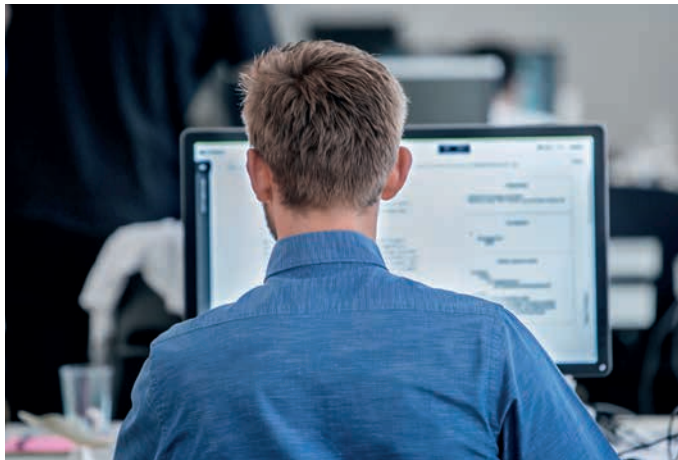
DANSKE
REVISORER
FSR*

Ny prismodel til SkatteGuiden

SkatteGuiden gør rådgivningsopgaven hurtigere og mere tryk for dig og dine kunder.

Du er sikret juridisk opdaterede guides, der leder dig hele vejen igennem en skatteopgave frem til færdige slutdokumenter til SKAT, kunde mv.

Den nye prismodel på SkatteGuiden er bygget op med et lavt årligt grundgebyr på mellem kr. 195 og kr. 495 ekskl. moms afhængig af guiden. Herefter faktureres en stykpris pr. gennemført kundetransaktion.

Hver guide kan købes separat og dækker opgaver indenfor:

- > Virksomhedsomdannelse
- > Aktieombytning
- > Fusion
- > Spaltning
- > Tilførsel af aktiver
- > Virksomhedsskatteordningen
- > Salg af fast ejendom

For mere info besøg www.karnovgroup.dk/skatteguiden-prismodel

Karnov Group Denmark A/S

Skt. Petri Passage 5, stuen, 1165 København K
Tlf. +45 3374 0700, www.Karnovgroup.dk

KARNOV
GROUP